

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2011 сыл
От ыйын
30 күнэ
Субуота №90-91
(10518)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

• Нам улууһун хаһыата •

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Күүлэй—2011

Биир дойдулаахпыт, бөдөҥ политическай дөтөл И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 уонна Саха сиригэр „Урожай“ ДСО тэриллибитэ 55 сылларын улууспутугар 8-с республикатааҕы күүлэй ытыллар.

От ыйын 29-30 кк. Үөдэй нэһилиэтин Соронгоох, Соболюох дьон кытыл сирдэригэр ыраахтан-чугастан хоннохтоох охсоочулар түмээн от охсон куйуу сыйдылар. Ол курдук Амма, Таатта, Чурапчы, Мэҥэ-Хаҥалас, Уус-Алдан, Бүлүү, Кэбэйи, Горнай, Нам, Үөдэй хама-

Улуус нэһилиэктэригэр

Кэники сылларга тыа сирин сайыннарыы программанан тэрээһиннээх уонна бириддилен хаһаайыстыбаларга механизациянан ыанар, 5 кыраадыска диэри сойууллубут үүтү туттарар сайылыктары тэрийии улууска күүскэ ытыллар. Ол инниттэн урукку сайылыктары сөргүтүү, кыаллар сирдэргэ сана, дьоһус сайылыктары тутуу үлэтэ тэрээһиннээхтик барар.

Бүгүнгү туругунан улууска 20-чэ сайылык үлэлиир. Быйыл сайын икки сана сайылык үлэвэ киирдэ. Олортон биридэстэрэ, Бөтүн нэһилиэтин олохтоохторо, „Бөтүн“ ХЭТ (сал. П.К. Слепцов) бу күннэргэ Күрүөлээх дьон сиргэ сайылык астылар. Улуус дьаһалтатын өйбүлүнэн тутуу быйыл саас саҕаламмыт. Тутууну тэрилтэ бэйэтэ иилээн-саҕалаан ыыппыт. Саҕа сайылыкка 100 төбөү анаммыт механизациялаах тийик, дал, бхб олоорор дьиз, бөсөккө бааллар. Манна „Дайынанан“ кытта „Чоумос“, „Дал-

Сайылыкка үс ыанньыксыты кытта босгоук тахсалара күүтүллэр.

Сайылык хаһаайыстыбата сайдарыгар туһуламмат үлөни-хамнаһы улуус баһылыга А.И. Ильин бэйэтинэн сүрүннүүр. Бу дьоро күн киһи, сайылык хаһаайыттарын эбэрдэлиир тылыгар: „Бөтүн нэһилиэтин дьаһал-

ҮӨДЭЙГЭ — КҮҮЛЭЙ

андалара бааллар. Хамаандаҕа икки эр киһи, биер дьахтар киирэллэр. Эр киһи сарсыарда 8 чаастан кийэ 6-ҕа диэри 2 гектар сири охсохтаах. Оттон дьахтарга сарсыарда 9-тан 3 —кэ диэри 1 гектар бэриллэр. Хамаанда иккис эр киһитэ мини-тыраахтарынан охсууга күрэхтэһэр. Манна бэйэ тыраахтара көнүллөмөт. Күрэхтэһиигэ анаан „Туймаада-лизинг“ ОАО „Синтай-220“ маркалаах, 22 ат күүстээх, охсордоох 10 тыраахтара туттуллар. Хас биридди кыттааччы-механизатор икки чаас устата төһө элбэх сири оҕустарбытынан түмүгэ тахсар, бириддиленэн охсоочуларга эмиэ бэриллибит чаастарыгар төһө хоннохтоохтук охсу-

буттарынан кыайылыах быйаарылар.

Кыайылыахтарга: маннайгы миэстэни ылбыт эр киһиэхэ СР тыатын хаһаайыстыбатын уонна продовольственной политикатын министрвотыттан 120 тыһ. солк, иккис миэстэҕэ „Биир ньыгыл Россия“ партия Саха сиринээҕи салаатыттан сыаналаах бириис, үһүскэ Нам улууһун бириһэ туттарыллыаҕа. Дьахталларга бастабыкка 30 тыһ. солк, иккискэ, үһүскэ эмиэ сыаналаах бириистэр бэриллэхтэрэ. Мини-тыраахтарынан охсууга кыайыкка, „Туймаада-лизинг“ ОАО-тан мини-тыраахтар, иккискэ, үһүскэ сыаналаах бэлэхтэр аныахтара.

САЙЫЛЫК АХСАНА ЭЛБИР

бар”, „Ботто“ хаһаайыстыбалар түмээн үрүн илгэни үрүлүтүүхтэрэ. Билингитэ күнгэ 700 кг ыан туттараллар.

татын кытта сүбэлэһэн баран сана тэриллибит сайылыкка уот ситимин киллэрэргэ сөбүлэстибит. Онон 300 тыһ. солк. суума көрүллэн чугастааҕы күннэргэ уот киириэ. Манньык сайылыктар элби турдуннар”, — дьон этиитин хаһаайыстыбалар үөрэстэн, ытыс хабыллар тыаһынан уруйдаатылар. Эбэрдэли кэлбит ыалдыттар бука бары сана сайылык нэһилиэккэ элбэх өгөнү, көмөнү өгөрдүн, үлэһиттэр түбүктэрэ түмүктээх, элбэх хамнастаах буол-

луннар дьон баҕа санааларын тиэртилэр. Бэлиэтээн эттэххэ, Бөтүнгэ бу сана тэриллибит Күрүөлээх сайылыга, билингитэ соҕотох. Онон инникитин хаһаайыстыбалары тэнгэ бириддиленэн ыаллары сайылык тула түмэн, кыайылыах-хотуулаах үлэ ситиһилиннин.

Л. УВАРОВСКАЯ

Сурт кэриэстээх, өтөх төнүргэстээх

Улуус хаһыатыгар б.д. кудун тутар 10 күнүгэр кыраайы үөрэтээччи И.П. Пестряков «Силэпсиэптэр, ханна бааргыты?» дьон бэлиэтээһинигэр: «Түбэ нэһилиэгэр Культура дьон сир илин өттүгэр Прокопий Слепцов 1852 с. от ыйын 9 күнүгэр кириэстээх сэргэ туруорбута билингээнгэ диэри баар... Бу сэргэ кэмэ-кэрдийи кэлэн сууллубутун 2009 с. анныгар мас уган сытыарбыппыт», — дьон

СИЛЭПСИЭПТЭР КИРИЭСТЭЭХ СЭРГЭНИ ТУРУОРДУЛАР

суруйбута.

От ыйын 23 күнүгэр ити сэргэ турбут сиригэр Слепцовтар халын аймахтаран сорохторо (барыллаан 120 киһи) мустан бу оҕоһугу үтүгүннэрэн норуот маастара Александр Шадрин бэлэмнээбитин туруордулар, сирин-туомун ситэрдилэр. Манна иерей отец Павел былаҕастабыы онордо, сахалар ылыргыттан православнай итэҕэли тутуһалларын бэлиэтинэн ааҕарын эттэ. Бу тэрээһини улуус кылаабынай бырааһа Леонид Слепцов, «Коники» тэрилтэ салайааччыта Роберт Охлопков элбэхтэ сүүрэн-көтөн, дьону түмэн онорбуттарыгар мустубут дьон улахан махталларын тиэртилэр. Кириэстээх сэргэни туруорууга кыттыыны ылбыт

кыраайы үөрэтээччи Иван Пестряковка Силэпсиэптэр аймахтар ааттарыттан дириг ытыктабылы уонна махталы биллэрдилэр.

Тэрийэр бөлөх аатыттан Л. Слепцов эһиил баччаа улуус ыһыарын кэнниттэн тутта бу сиргэ бары аймахтары мунньан ыһыах ытыгар дьон этиитин дьон-сэргэ дохсун ытыс тыаһынан көрүстүлэр. Ол аата мантан салгыы Силэпсиэптэр аймахтар төрүччүлэрин диригник үөрэтэн, бэйэ-бэйэлэрин ыкса билсэн билинни уустук кэмгэ биригэ тутуһарга баҕалаахтар эбит. Бу иннинэ Бэстэрикиэптэр ыһыах ыһан манньык үтүө үгэни саҕалабыттар барыбытыгар даҕаны холобур буолуох кэриннээх.

В. КАСЬЯНОВ

Тигэх сонуннартан

СУУТ УУРААҔА КӨТҮРҮЛҮННЭ

От ыйын 30 күнүгэр республика Үрдүкү суутун холобуна дьыалаларга коллегията Алексей Еремеевкэ уонна Павел Семеновка Дьокуускай куораттааҕы суута таһаарыт биригэбэрин көтүрдэ.

Дьыала бу суут атын састаабынан хаттаан көрүллэр буолла. Оттон Алексей Еремеев, Павел Семенов солуокка суут саалатыттан босхолоннулар.

Бэйэ информ.

Биһиги акциябыт

«УЛУУС КИИНЭ — УЛУУС СИЭРКИЛЭТЭ»

Улуустааҕы почтовой сибээс дьыэтэ мэлдьи ыраастанар, олбуорун иһигэр сибэкки олордоллор.

Чернышевского уул. 31, манна автостраховканы онорор тэрилтэ арендаан олордор да, дьиз таһын көрөллөрө-истэллэрэ олус дьон наада буолбут. Улуус киинин көрүгүн лаппа буортулуур.

Молодежной уул. 7№-рэ. Бытааннык да буоллар улуус киинигэр тупсаҕай көрүгүнээх, олбуор иһин-таһын ыраастык тутар ыаллар элбээн иһэллэр. Манньык үтүө үгэс элбээтэр ханнык...

Юбилейнай уул. Манна Мамай сэриллэн ааспыт курдук урусхалланы, ыһыллы-тобуллуу хараха тутта бырабыллар. Административнай комиссия мээрэ ылара уолдыаһыт.

(Бүтүүтэ.)

Иннин 89 нүмэргэ көр

Онуоха ханна эрэ хаһыакка аахпышын өйдөөн кэллим — саха ынафын бородатыгар хас да киһи докторскай көмүскээбиттэрин. Специализиым Оксана Петровна: «Саха ынафын бородатын тула 6 киһи докторскай диссертация көмүскээбитэ. Оттон күн бүгүнүгэр диэри ол бородалара регистрациялана илик».

Биһиги атыылаһахтаах реформд бородоҕа Россия үрдүнэн биир соботох доктор, Рыков Анатолий Ильич баар, бу бороданы дойдуга тарҕата олоор. Оттон саха ынафын бородата ханнык эрэ алтайскай дуу, өссө атын салааҕа дуу, группа курдук баар буолуон сөп диэтир. Дьэ, дыкти диэтэбин — докторскай диссертация көмүскэнэр, оттон бородата отой да суох.

Иккис күммүтүгэр Софурдуу Корея хоту ылын (Хотугу Корея) кытта кыранысатын чугаһыгар тийэн остолобуойга аһыы олодохпутуна саллааттар киирэн аһааттар. Арай самолет бөҕө көтөр. Биһиги доммутугар хаартыскаҕа түһэримэҥ, бобуулаах буолуо, кыранысса мантан чугас диэн сэрэх мугутаннар этэбит. Хаһаайттарбыт кыһамматтар, төһө баҕарар түһэрин, манна чугас байыаннай база баар, саллааттарбыт онтон сылдыаллар диэтир. Биһиги соһулабыт: «Ол хайдах мээни ытталлар?» — диэн. Саллааттар эт сиртэрин баҕардаһтарына кэлэн чэпчэки сыанаҕа харчыларыгар гражданскай остолобуойга аһыыллара отой бобуллубат эбит.

Онно сылдан бу икки Кореялар тынааһыннаах сыһыаннарын харахпыттар көрбөтүбүт, арай самолетка көтөн иһэн экранга маршрутутун көрдөхкө чугас баҕайы (картаҕа ойууламмытынан) сирин Кытайынан эргийэн бэрт ыраабынан, өр айаннаан тийэриҥ туоһулуур.

СИРАЭРЭ ОЛУС КЭМЧИ, ҮНҮҮЛЭРЭ СӨБҮМЭР

Үс күнү быһа «Хотугу форум» Генеральной ассамблеятын муньаҕар сырыттыбыт. Ол быһыгар индустриальной комплекс уонна агротехнология институтугар сырыттыбыт, манна таһынан компьютерынан хааччыллыбыт дэриэбинэни көрдүбүт. Ол дэриэбинэлэрэ син биир биһизин тэнгэ, арай сирэ дьобуус, суол биир өтгө хайа, ол быһыгар кыра хочолорго уу түһэргына куюнаах онорбуттар-

Хайаларын кыгыгыта суолга таас түспэтин диэн бетон остуолбаларынан эргитиллэн, тимири сеткаларынан тардыллыбыт. Ханна да бэйдиэ маччийэ сылдыар ынаҕы көрбөккүн. Хас биридди ытыс да сир — барыта оҕуруот аһа, атын үүнээйи. Уулаах, хотоол сирдэргэ рис олордоллор.

Ханан да техника үлэлиэн курдук киэн сир суоһунан сэрэй-

саамай чэпчэкигэ 300 солк. Оттон күн этэ 600-тэн 1200 солк. диэри сыаналанар. Ол иһин маччирэнгэ наадыбат, биир сиргэ туран уотулар сибинньэ этэ дэлегэй. Кэриэйдэр үүнээйи хайа да көрүнгэр химическай оҕурудууну отой туттубаттар, онон ынах ноһомун ытыс үрдүгэр түһэрибт кэриэтэ харыстаан тутталлар.

СОҔУРУУ КОРЕЯ: ҮЛЭТТЭН САЙДЫЫГА

дэххэ, бука барыта илиинэн оноһуллар буолуохтаах. Теплица хара баһаам, хас биридди оҕуруот пленканын сабыллан турар, ону аһан хас биридди хортуппуй уга эмиэ пленканын бүрүллүбүт. Туох айылаах элбэх пленканы туттаҕыты диэтэххэ, бастаан хортуппуй сирин пленканын бүрүллүлэрин, ол кэниэ кыратык хайытан хортуппуйу рассада курдук олордоллор, сыыс от үүммэт, сиик куоппат.

Аны рис, хортуппуй умнаһын отун мээни быраһааттар, сиилэс курдук туһаҕа таһаараллар. Маннык сенаж, сечка онорбут киһи ити бородукусуятын ынахтаах ыалыгар эби аһылык курдук атылыыр, биитэр ноһомунга мэнэйдэр. Ынахтар ону биир сиргэ туран сииллэр, үүт биэрэллэр, үүт собуотун молоковоһа мань кэрийэн хомууар, күнгэ 60-нуу тонна дииллэр. Мэччирэнгэ диэн суоһун кэриэтэ, ынах баарын остуолбалар, олорго үс эрээт бородулооха тардыллыбытын көрөн сэрэйэбин. Манна кыра кыамталаах электричествоны ытталлар.

Онон ынах этэ кэмчитинэн сыаната ырахан. Холобура, суовой набор (унуох, ингири) 1 кг

Ханна да сырыттарбыт ас чааһыгар сонунтан сонун булүүдэлэри, бородубалыбыт. Муора бородукутата олус дэлэй, оттон биһиги наар эт көрдүүбүт. Килиэп диэн суох, үксэ ристэн араас оноһуктар солбуйаллар. Ол да иһин буолуо олус көнө унуохтаахтар, сөбүгэр эттэх-сииннэх буолаллар, суон киһини кэрийдэр ортолоругар көрбөккүн. Муора бородукуталара диэн раковина иһигэр быһкаа тыныгыра саҕа туох эрэ баар, биридэ эрэ уобаһын, амтанын билбэккэ да хааларын. Сорхоторбут осминог, каракатица диэни амсайаллар, доруобуйаҕа туһалаах дэһэллэр.

Массына дэлэй буолуо диэбиһит үлэ чааһыгар бэрт аҕыах көстөр, ону аһан барыта кэриэтэ бэйэлэрэ онорон таһаарыт массыналар, дьоппун, атын европейскай мааркалары баай дьон, биитэр үрдүк солороох чиновниктар илдэ сылдыаллар. Онон бэйэ производителен өйүүлэрэ мантан көстөр, ол онугар кэриэи массыналарын экспортка таһаараллар.

ИНТЕРНЕТ — ТЫАБА ТУҔАЛААХ

Сомбэ диэн бөһүөлэккэ «компьютернай» диэн ааттанар дэриэбинэҕэ сырыттыбыт. Хас биридди ыал кэтэх хаһаайстыбалара, онуоха биир үлэһит хамнаабакка олонор интернет нөҕүө ханна-туох атыыга, атыылаһыыга, төһө сыананан батарылларын билэ олоор. Аны ыаллара төһө хортуппуйу, оҕуруот аһын хомуйбуттарын ыйытан интернет нөҕүө ханна батарыаха сөбүн дьэнкэрдэр уонна ол ыалларга сарсын ким кэлэн ыларын, ханна илдэн биэриэххэ сөбүн этэн биэрэр. Мань таһынан техника алдыаннаҕына саппаас чааһы хантан-хайдах сөбүгэр сыанаҕа булары ыйар. Онон сиргэ үлэлиир бааһынай олбуоруттан тэйбэт, туохха да аралдьыйбат, күнү быһа оҕуруотугар, бааһынагыгар букунайар, оттон бородукусуята сөптөөх кэмгэр, сөптөөх сыанаҕа батарылла охсор.

Биһиэхэ нэһиликтэр дьаһалталаһыгар тыа хаһаайстыбатын специалиһа диэн баар, ол киһи

Софурдуу Кореяҕа сайды олус күүскэ барыт. Маннай-утаа харчыбытын кэмчилээн икки миэстэлээх нүмэрдэргэ иккили буолан түһэргэ сайаапкаласпыһыт. Мин Михаил Павловтыын биир нүмэргэ түһэргэ былааннаабыһыт, онтубут санга министр кэлэн киһини ыһпата. Сеулга гостиницабытыгар тийбиһипит үгүстэригин иккили миэстэлээххэ соботохтуу олохтоотулар, тоботун билбэтибит. Мин биир миэстэлээх локс нүмэргэ түбэстим. Иккили буолан олоороу туруорсан көрдүбүт да, туһа суох: «Как заказано, так и заселяем», — бүтүбэ ол.

Барыбытыгар электроннай күлүүс-карточка биэрдилэр. Ону аһан хоско киирдим (син киһинэттэн көрөн, онтон мантан билэбин), көрдүдөр уотугар ыйдангардан выключатель курдугу холбуу саатайым, мэлигири. «Оо, лампалара умайбытын билбэтэхтэр дуу?» — диһ санаатым. Аны түнүгү аһа саатаатым, эмиэ мэлигири. Мунаран турбахтаан баран өй ылан алын этээскэ баар уолаттарбар звоннаатым, дьонум күлсэн баран быһаардылар. Киһилэргэ көрдөрбүттэр эбит, киирэр аан аллара өтүнэн кыра лампочка чыпчыгыһыр сиригэр карточкаһын уктун да, хоһуг уота сандаарар, түнүктэринг аһыллаллар.

Салгыы электроннай албастары билистим, аны сейфэни булан ылым. Ойууларынан көрөн хайдах аһары-сабары син быһаардым. Онтон дьонум олохсуйбуттарын көрөрү лифкэ киирэбин, биһиэхэ курдук этээспин баттаабытым кэниэ тэрилим хамнаан да көрбөт. Чугас баар коридорнай ынырбыһпар киһини сизпшиттэн карточкаһын ылан сыһынары тутта да, лифт үлээлэбитинэн барда. Оччотугар маннык карточкага суох тастан киирбит киһи бу гостиницаҕа ханнык да ааны аспат, лиһинэн айаннаабат, син биир туспа харабыл кэриэтэ карточка эбит.

Дьулуурдаахтарын, үлөҕэ ураты сүрэхтээхтэрин көрө итэҕэйдити. Баҕардар, кыра территорияҕа маннык тэрээһин кыаллыан сөп диэччилэр баалара буолуо, биһиэхэ сирбит-уоппунт нэлэмэн киэн буолан, суол-иис суоһунан үлэбит-хамнаспыт сатайыһын быһаарыахтарын сөп. Итинни кыаллыбат диэни тутустааха сайдыылаах дойдуттан, ол иһигэр Софурдуу Кореятан, мэлды хаалар дьылжалаһаһыт.

Иван ЕВСТАФЬЕВ, Дьокуускай-Сеул Дьокуускай

Хайдах олордугут, ыаллар?

«Хатырык нэһилиэгэ» МТ баһылыгы солбууааччы Николай Владимирович Кларов 100 күн үлэлээтэ. Киһи 1984 сылга Мэнгэ-Хаҥалас Хаптааһытыгар төрөөбүт. Үрүк үөрэхтээх, СГУ физико-техническэй институтун бүтэрэн баран, алмааһы кырылыһыр салаа инженер дипломун ылан Дьокуускай куоракка транспортнай компания производственнай базатыгар салайар үлөҕэ үлэлээбитэ. Хатырыкка күтүөт, онон соторутааҕыта дьыэ кэргэнин кытта көһөн кэлбитэ. Үлэ-хамнас туһунан туту саньырын үллэстэригэр көрдөстүм.

— Нам улууһун М.К. Аммосов төрөөбүт Хатырыгынын сирин айылҕата кэрэ, дьон-сэргэтэ наһаа үчүгэйдик көрүстүлэр. Уопсайынан, транспортнай схемата олус үчүгэй. «Айантранс» автобустарын сырыыллара бэрээдэктээх. Гаас, уот, сотовай сибээс арааһа, интернет баар. Онон дьон олоор, олохсуйар усулуобуйата манна толору баар. Баһылык солбууааччытын үлэтэ араас хайыскалаах. Ол курдук, туох баар нэһилиэк социальнай үлэтэ, бириддиэлэн дьон,

тэрилтэ салайааччыларын, общественной тэрээһиннэри кытта үлэ улахан эһипиэтинэни эрийэр.

Бастакытынан, чөл олохтоох, тирэх нэһилиэк статуһун ылбыһытын үлэни былааннаан олоххо киллэрэ сатыыбыт. Сахалыы сирэ-туому, духуобунаһы сайыһанар сыалтан баһылыкпыт А. Пинигин Л.А. Афанасьевы (Тэриһи) нэһиликкэ аҕалан сирин-дойдуну ыраастатта, дьону көрүһүннэрдэ, аһаҕас кэпсэтинни ыһттарда.

Нэһилиэк тэрилтэлэрин икки ардыларыгар сыллааҕы спартакиада ыһтыллан түмүктэннэ. Манна кыайылааһынан хомуур хамаанда (олохтоох дьаһалта, АТС, почта, спортсаала, үлэтэ суохтар) кыайан таһыста. Тулалыыр эйгэни харыстыыр сыалтан нэһилиэк иһин, сыбаалканы бэрээдэктэһин, ыраастааһын үлэтин тэрийэн элбэх субуотуньугу онордубут, нэһилиэнньэҕэ өйдөтөр үлэни ыһттыбыт. Арыһылааһыны утары бириддиэлэн ыалларынан, дьонунан үлэ барар эрээри, түмүгэ көстө илик. Бу хайысхаҕа үлэни араас ньымаларынан күүүскытара санаалааһыт.

Иккис улахан былааммыт —

быйыл сана 50 миэстэлээх детсады тутан үлэҕэ киллэри. Нэһиликкэ сайынны водопровод үлэтин ИП Н. Дьяконов сүрүннүүр. Бэс ыйын 1 күнүттэн ууну биэриини саҕалаабыта.

Үүт тутар пуунга В. Данилова 14.05.11 с. үгүт тутар. Билигин 34 киһи үүт туттарар. Күннээҕи

БИИР ӨЙҮНЭН-САНААНАН

үүпүт 1 т 200 кг буолла. Саҕа массынаны олохтоох суоппар С. Аргунов үлэлэтэ сылдыар. Онон сылбархай үүт кэлэр буолан, сибинньэ иитэр дьон абыраннылар. Арай үүт туттарааччылар 3 ый устата үүттэрин харчытын ыла иликтэр. Хаһан кэлэрин кэтэһэллэр.

Баһаары утары сэрэтэр үлэ былааннаахтык барбыта. ДПД тэриллибитэ. Олохтоох пилораманы М. Пинигин үлэлэтэр. Нэһилиэнньэни наадылар пилотматыйаалларынан толору хааччылар. Икки маһаһын, бэкээринэ тигинэччи үлэли тураллар. Бэкээринэни ИП «М.Н. Пинигина» үлэлэтэр. Дьон күннээҕи наадылар аһын уонна бутылкованнай ыраас ууну (дьон наһаа ылар буолбуттарын бэлиэтиилэр) аҕалан атылыһыллар. Килиэп хаачыстыбата наһаа

үчүгэй. Күннэ икки эргииринэн 270 буулканы онороллор. Олохтоохтору таһынан 120 БГФ студенын, 15 киһилээх стройтэрээти, 20 оҕолоох лааһыры хааччыаллар.

«Карина» маһаһыннга (ИП «Л.Е. Слепцова») 6 атыһыт үлэлиир. Киһи сиргэ, суол кыгыгытыгар турарынан элбэх киһи сылдыар. Манна ас, табаар арааһа атылаһар. Манна ас, табаар арааһа атылаһар. Манна ас, табаар арааһа атылаһар.

Остуолдотааһы сибээс отделениета (нач. П. Наумова) графигынан пенсияны, ЕДВ-ны, социальнай, ЕДВ, үлэтэ суохтар пособыларын түнэтэр. Дьон графигы тутугар, бэрээдэктэннилэр. Мань таһынан коммунальнай өнгөлөрү, гааһы, уоту, телефон, сотовай сибээһи туһаныы иһин төлөбүрдэри ылааллар. «Форсаж» диэн биир час иһигэр тийэр харчы переводун ытталлар. Олохтоох нэһилиэнньэ араас хаһыаттарга сурутуута куһаҕана суох. Атыыга араас хаһыат

кэлэн атылылар. Бытовой химия, канцтабаар уонна таҕас-сап арааһа атыыга баар. Маймаҕа почта-льон көрүллүбөт буолан почталарын дьаһалта, эбэтэр «Карина» маһаһын үлэһиттэринэн ытталлар.

Олохтоох балыһа (сэб. Скрюбина С.Д.), алгачнай пуун, стоматологическай кабинет, физиокабинет үлэли тураллар. 17 куйкалаах стационарга араас нэһиликтэртэн дьон кэлэн эмтэнэллэр. Балыһабыт дьыэтэ эргэрдэ, онон сана балыһа тутуутун туруорса сылдыабыт. Вегуча-астакка капиталнай өрөмүөн оноһула турар (сал. И. Докторов). Онно олохтоох дьаһалта пилотматыйааһынан көмөлөстө.

Быйыл 330 ынах төрөөтө. Үүт туттарааччылар үүттэрин хаачыстыбатын хонтуруолаһы былааннаахтык ыһтыллар. Бу күннэргэ тыа сирин олохтооҕо кыстыгы быһаарар от үлэтэ саҕаланна, — диэн Николай Владимирович үс ыйтан ордук кэмгэ нэһиликкэ барыт үлэни сырдатта. Итиэннэ нэһилиэгин дьонун уопсай үлэ түмүктээх буоларын туһунан бары сомбоһолор, биир өйүнэн-санаанан үлэлиллэригэр, түмсүүлээх буолалларыгар ыһтырда.

Альбина КУЛИЧКИНА, Хатырык

„Азия оҕолоро — 2012”

ЯКУТСК 2012 СҮРҮН СОРУК ИНИН

„Азия оҕолоро” оонньуу дирекциятыгар хас оптуорунньук ахсын тэрээһин боппуоростарга туһуламмат пресс-конференция ыытыллар. От ыйын 26 күнүгэр мунньахха республика үөрэҥин министрэ Афанасий Владимиров кыттыны ылла. Кини кэпсээбитинэн, спортсменнары бэлэмнииргэ саҥа былаан ылыллыбыт. Ол курдук оонньууга кыттар иһин тыһыынчаттан тахса эдэр спортсменнартан бастыңнары сүүмэрдиэхтэрэ. Үс түһүмэхтээх көрүү түмүгэр күүстээхтэр талыллыахтара. Балаһыанна быһытынан оонньуу хаһаайыттары икки хамаанданы туруорар бырааптаахтар. Ол сиэринэн, састаапка 405 кыттааччы киириэ. Кинилэр 21 спорт көрүгэр күрэхтэниэх-

тэрэ. Саамай тыҥааһыннаах уонна экирэтиһиилээх көрүгүнэринэн көнүл тустуу, дзюдо, чэпчэки атлетика, дуобат, саахымат буолаллар. Хамаанда манҥайгы састаабыгар 233 спортсмен, иккискэ 172 оҕо киирэллэр. Мантан 253 - уол, 152 - кыыс. Барыта 79 тренер уонна бириддилен көрүгүнэргэ сайлааччылар анаммыттар.

Оонньуу ытыллыбыт историятыгар Саха сиригэр хамаандата мэтээлин ахсаанынан өрүү манҥайгы миэстэни ылан кэлбитэ. Министр бу соругу сүрүн сыал быһытынан кэлэр 2012 сылга ытыллар оонньууларга

туруорда. „Үгүс көрүгүнэр түмүктэринэн күүстээх кандидаттар биллэллэр, онон кыах баар”, — диэн кини этэр.

2011 сылга спортсменнары бэлэмнииргэ республика 18 мөл. солк. көрбүт. Эрчиллэр, үөрэнэр уонна спортивной инвентарь атыылаһарга эбии 14 мөл. солк. тырыллыбыт.

Билигин туругунан, республика сүүмэрдэммит хамаандатын тэрийэр комиссия чилиэннэрэ бары хайысхага күүскэ үлэлииллэр. Спортсменнар үөрэнэр, эрчиллэр спордара сылдыаллар. Холубур, теннисистэр Кытайга, тхэквондистар Кэрийэбэ, дзюдоистар Монголияга баран кэлбиттэр.

Бэлэмнээтэ Л. УВАРОВСКАЯ

Оонньууга диэри — 341 күн

Миигин тэҥнээҥин курдук көр

Улуустар икки ардыларынааҕы 9-с инбэлииттэр күрэхтэниилэрэ Ханалас улууһугар от ыйын 7-9 күннэригэр буолан ааста. Барыта 13 улуус кыттыбытыттан, Нам улууһун хамаандата 3-с бочуоттаах миэстэҕэ тигистэ.

Матрена Семеновна улуус инбэлииттэрин обществотын председателлээх улуус хамаандата үрдүк таһымнаахтык тэринэн, көхтөөхтүк кыттан түмсүүлээхтэрин көрдөрөн Нам улууһун аатын ааттаттылар.

Элбэх араас көрүгүнэринэн күрэхтэниилэр буоллулар: «Далбар Хотун» конкурса — В.А. Охлопкова — 2-с миэстэ, «Айыы хотун» номинацияны ылла; «Быыстапка» конкурса — Т.Ф. Михалева — 1-кы миэстэ (сахалыы тигии, чаппараах); Волейбол — 2-с миэстэ; Чэпчэки атлетика 18-30 саастаахтарга В.Е. Щербачков — 1-кы миэстэ; 30-45 саастаахтарга М.Э. Ядреева — 1-кы миэстэ; 45-55 саастаахтарга А.В. Винокурова — 1-кы миэстэ; 55 үөһэ саастаахтарга Я.П. Никитин — 1-кы миэстэ; Сүүрүү (инсультиктар) И.И. Семенов — 2-с миэстэ; Хайыһар сүүрүүтэ — 18-30 саастаахтарга В.Е. Щербачков — 2-с миэстэ; 30-45 саастаахтарга М.Э. Ядреева — 2-с миэстэ; Аэробика — 3-с миэстэ; Мохсуо — ПИОДАларга — 2-с миэстэ Г.И. Семенов, Л.В. Собакин;

Манньык күрэхтэниилэргэ улуус инбэлииттэрин барыларын түмэн ситиһиилээхтик кытты элбэх түбүктээх үлэттэн тахсар. Бары эдэр уонна кыттар кыахтаах инбэлииттэр спортивной, социкультурнай реабилитацияларын улуус инбэлииттэрин обществотыгар барыахтаахтар.

Общественнай тэрилтэни өйдөөн, спонсордабыт чааһынай тэрилтэлэри, Нам улууһун ОДКХ тэрилтэтигэр — дир. солб. В.И. Охлопкова, «Нива» маҕаһыын — Н.Е. Молчанова, «Тэтим» аптека — М.Ф. Эверстова, «Ника» маҕаһыын — А.И. Сокольников, «Туяра» маҕаһыын — А.Г. Изиоков улахан махталбытын тиэрдибит, үлэлэригэр үрдүк ситиһиилэри баһарабыт.

От ыйын 14-16 күннэригэр Дьокуускай куоракка 7-с республика инбэлииттэрин спартакиадата буолан ааста. 1990-1997 сс. төрүөх оҕолор кыттыны ыллылар. Бу спартакиада республика инбэлииттэрин хамаандатын сүүмэрдиир сыаллаах ытыллына. Чэпчэки атлетикага Кычкин Павел — 4-с миэстэ. Харахтарынан инбэлииттэргэ 2 оҕо кытына. Голбол — харахтарынан инбэлииттэргэ, футбол көрүгэр. Биһиги спортсменнарбыт Айсизен Босиков уонна Валентин Илларионов 1-кы миэстэ буоллулар уонна Москвага сүүмэрдэнэр күрэхтэниигэ барар чиэстэннилэр.

А.М. БАИШЕВА, Нам улууһун УСЗН специалиһа

Бэһис чиэппэргэ

Быйылгы оҕо сайынгы лаабырдарын 1 уонна 2 сменаларын үлэлэрэ түмүктэннэ. 2 смена устата Роспотребнадзортан көнүл ылан 25 лаабыр үлэлээтэ. Онно барыта 1090 оҕо хабыллан сынньанна.

Мантан стационарнай базалаах, оҕону хонноро сылдьан сынньатар 3 эрэ лаабыр үлэлээтэ. Атын лаабырдар бары күнүскү режиминэн оскуолаларга аһыллан үлэлээтилэр. Улууска баар 4 стационарнай лаабыр оҕо сайынгы сынньалар толору үлэлээбэттэр. Ол сүрүн биричиинэтинэн лаабыр үлэтиригэр, өрөмүөн үлэтин ытытарыгар үп-харчы көрүллүбэтэ буолар. Ол түмүгэр 3 ыйдаах сайынгы каникул устата толору хааччыллылаах «Лингва» лаабыр 21 эрэ күн үлэлиир, онно 50 оҕо сынньанар. Онтон Түбэбэ баар «Саһарҕа» лаабыр өссө бэс ыйыгар 21 күн үлэлээн 25 эрэ оҕону сынньатта, ол кэнниттэн сабыллан база кураанах турар. Модукка баар «Саһарҕа» лаабыр өрөмүөнэ кыайан оҕоһуллубакка үлэлээбэтэ. «Кэнкэмэ» лаабыр от ыйын 11

ЛААБЫРДАР ТУРУКТАРА

күнүттэн эрэ үлэтин саҥалаата. Бу 4 стационарнай лаабырдар сайын устата 3-түү смена үлэлииллэрэ буоллар, уопсайа 400-кэ оҕону сынньатыахтара этэ. 25 лаабыртан 22-тэ күнүскү режимнээх. Күнүскү лаабырга оҕо толору чэбдигирдиини ылбат.

Сайынгы лаабырдар үлэлэригэр Роспотребнадзор өттүттэн бэрэбиэркэ ытыллар. Онно хас биридии лаабырга санитарнай ирдэбиллэри тутуһууну көрбүт. Ордук остолобуойдар үлэлэригэр болҕомто ууруллар. Ас хаачыстыбатын туоһулуур докумуоннаах буолара, холодильникка харайыллара, астыырга усулуобуйа тэриллэн, бары ирдэбил сөптөөхтүк тутуһуллара хонтуруолланар. Иһэр уу хаачыстыбата үчүгэй буолара хааччыллыахтаах. Ол инниттэн лаабырдарга бытыылкалаах ыраас ууну истилэр, ууну «акватабс» таблетканы дезинфекциялааһын оҕоһуллар.

Ол гынан баран, санитарнай ирдэбиллэри кэһиллэр, тутуспат буолуу баар. Лабораторнай анализ түмүгүнэн иһэр уу 18,3%-на микробнай көрдөрүүтүнэн 75% химическэй састаабынан санитарнай нуормага эппиэттэбэт. Лаабыр остолобуойу-

гар буспут ас 11,1% микробнай көрдөрүүтүнэн эппиэттэбэт. Сөтүөлүүр уу химическэй састаабынан, ол эбэтэн өгө, болоорхойо нуормага эппиэттэбэт.

2 смена устата лаабырдар эппиэттээх үлэтигэр барыта 15 административнай боротокуол оҕоһуллан, 7300 солкубайга 13 ыстараап оҕоһулунна.

Лаабырга оҕо сынньамытын түмүгүнэн медицинскэй үлэтигэр доруобуйатын туругун, эт-хаан өттүнэн сайдытын кэтээн көрөллөр. Онно оҕо улаатыта, ыйааһына эбиллэйтэ, илиитин күүһэ хонтуруолланар. Хомойуох иһин, бу көрдөрүүлэри мэрэйдийер динамометр уонна спирометр прибордар суохтарынан үгүс лаабыр толору онорбот. Онон оҕо лаабырга сылдьан 21 хонук устата доруобуйатын төһө тупсарарый, эт-хаан сайдыыта хайдаһый? Сынньамыт оҕо 83%-на эбиллиилэр, 13% оҕо улахан уларыыгы суох, онтон 4% оҕо туруга оннунан хаалар.

Эһиил быйылгы итэвэстэри туоратан оҕо сайынгы сынньалана өссө көдүүстээх, тэрээһиннээх буоларыгар баһарабыт.

Л.И. ИЛЬИНА, Роспотребнадзор Намнааҕы салаатын начальнига

Роспотребнадзор сэрэтэр!

Нам улууһун Роспотребнадзор отделын салаатыгар от ыйын 26 күнүгэр аты-эргин өгөтүнэн туһанааччы быраабын күөмчүлээтилэр диэн Нам сэлиэннэтин олохтообуттан үгсүү киирдэ.

Бу сылга бэс ыйыттан саҥалаан куорат урбаанньыктара дьыллэринэн сылдьан «Сахапаритет» компанията

сылдьабыт диэн американскэй пылесос рекламалыыллар уонна атылыыллар. Атылыылар да клиентнэрэ пенсионердар, инбэлииттэр, төлөбүрү сатаан уйуммат дьон эбиттэр. Дьыбэ кириэт өйдөнөр бокуой биэрбэккэ рекламалаан, билигин акция буола турар диэн, элбэх тылы-өһү сагаран дьону түн-тан ыппыттар. Ол түмүгэр олохтоохторго 1000 (биир тыһыынча) солкуобайга, ону таһынан 149600 (сүүс түөрт уон тоҕус тыһыынча алта сүүс) солкуобайдаах дуогабарга илии баттаспыттар. Алыыластыгыт диэн пылесостарын хаалларан барбыттар. Оттон олохтоохтор илии баттаан баран, дуогабары, сууматын дьэ үөрэтэн көрөн баран үгсүү Роспотребнадзор аатыгар киллэрдилэр.

Хас биридии кини (өгөнөн туһанааччы) хан-

нык баһарар докумуону аахпакка, туоһулаан хас биридии пуунан билсибэккэ эрэ илии баттыа суохтаах. Бэйэбит баҕа санаабытынан илии баттаабыт буоллаххытына, дуогабар быһытынан икки өттүттэн эппиэтинэскэ киирээбит. Онон бу боппурос суутунан эрэ быһаарыллар, элбэх кэли-барыы, бириэмэ ирдэнэр.

Убаастабыллаах Нам улууһун олохтоохторо! Намнааҕы Роспотребнадзор салаата Нам олохтоохторун сэрэтэр! Аты-эргин өгөтүнэн толору туһанаргытыгар, бэйэбит быраапкытын күөмчүлэппэт гына хас биридии докумуону үөрэтэн, сиһилии билсэн, бэйэбит кыаххытын билинэн дуогабарга илии баттыаххы-

БЭЙЭБИТИН АЛЫННАТЫМАН!

тын наада!

ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ОТДЕЛ УПРАВЛЕНИЯ РОСПОТРЕБНАДЗОРА ПО РС(Я) В НАМСКОМ РАЙОНЕ ПРЕДУПРЕЖДАЕТ НАСЕЛЕНИЕ НАМСКОГО УЛУСА!

С июля месяца этого года участились случаи выезда с города Якутска представителей фирмы «Сахапаритет» по рекламе и по продаже американских пылесосов. В адрес ТО Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе 26.07.2011 года поступила жалоба от жительницы с. Намцы по покупке данного товара. По поступившей информации данный товар реализовывал-

ся в основном для пенсионеров, инвалидов, чье материальное состояние не позволяет покупать столь дорогой товар. Представители фирмы звонили жителям на дому, затем по приезду начинали рекламировать товар, давали информацию о том, что жители подписываются только за рекламу товара. Однако, как выясняется позже цель представительской фирмы продать товар прямо сейчас, поскольку действует акция и гибкая система оплаты в рассрочку, соответственно сбившись с толку жители подписывали договора. Только после подписи договора купли-продажи на товар покупатель узнает цену товара стоимостью 149600 (сто сорок девять тысяч шестьсот) рублей и дополнительно договор поручения на 100 (одну тысячу) рублей.

Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе просит жителей Намского улуса будьте внимательными при заключении договоров купли-продажи! Не подписывайте договора купли-продажи без изучения условий продажи и стоимости реализуемого товара! Помните, что по российскому законодательству товар, не содержащий дефектов и соответствующий всем утвержденным стандартам, возврату не подлежит, а процедура расторжения договора купли-продажи подлинно и без понуждений через суд может затянуться на долгие месяцы и повлечь за собой дополнительные траты времени, нервов...

Роспотребнадзор Намнааҕы салаата

Юрий Васильевич Потапов-Саргын дьин-нээх лирик-поэт. Айы-лзаа, төрөөбүт сиригэр, дьонугар-сэргэтигэр, до-ботторугар, төрөшпүтэ-ригэр, оҕолоругар анал-мыт хоһоонноругар истин иэйиинэн, улахан тапталынан, сылаас сы-һыанынан этэр тыллара илгийлэр. Мин олортон улаханлык тэнийбэккэ, чугас урууларыгар-ай-махтарыгар анабылларга тохтоон ааһарга быһаа-рынным.

Юрий Васильевич Потапов-Саргын төһө да бэйэтэ эһэ буолан олордор, эбээҕэ таптала хаһан да уварыйбатын, сыл-хонук аастаһын айы ордук улаатан, тупсан, көстөр дьүһүнэ чуолкайданан, чопчуланан иһэрин «Эбээ, эбэм барахсан», «Эбэм көрсөр сааскыны», «Эбээ наһаа үчүгэй» диэн хоһоонноругар этэр. «Эн-мин дэһэн сылдыарын, күнү бииргэ барырын, эбэтэ оҕо сааһын аргыһа, кутун-сүрүн арчыта буоларын», — ахтар.

**«Эбээ, наһаа ахтаммын
Тийэн кэллим эмиэ
мин,
Сааһырдарбын даһаны
Ачаалыахпын баһар-
дым», —**

— диэн бэрдыкэлээх хал-дыаа эбэтин унгоһар кэлэ турар. Уонна бэйэтигэр түмүктүүр:

**««Эбээ курдук үчүгэй,
Эбээ курдук эйэһэ,
Эбээ курдук элэккэй,
Эбээ курдук дэлэгэй
Суоһа буолуо бу сиргэ
Суоһа буолуо дьин чак-
чы.»**

Итиэннэ сыллата түһэр хаар кыһырпаһар эбэтин маһан батта-һын, күннэтэ тыгар күн сырдык утаһар, эбэтин сылаас хараһын көрөр.

Эбээҕэ дьин таптала өрөгөй чыпчаала бу манна көстөргө дылы.

Ийэҕэ таптала, истин иэйии, бараммат баһа санаа туһунан, хас биирдии поэпһын дэнэ саныыр киһи, хоһоон бөһөнү ай-даһа, тыл бөһөнү дьүөрэлээн суруйдаһа. Ол олох баарын тухары бара, салһана туруоһа...

Юрий Васильевич ийэтигэр анабыт хоһооно атын. Үгүстэр-тэн уратылаах, аахпыты эрэ уй-адыгар, хараһыннарар. Ол ий-этин эрдэ сүтэрбититтэн, өйдөөбөтүтэн бадахтаах. «Иһит дуу, ийэкээм» диэн хоһоонун (Ойуунускайды) диэбит буолан баран, мин саныаһар, Ни-колай Тарабукин диэн эбээн по-этын ордук санатар дуу диэх-пин баһарабын. Онно ийэтин суохтаабыт уол, ньургуһун от буолан, тон буору тобулу үүнэн киирэн, ийэтигэр ахтылһанын этиниэх баһа санаалаһын тэнгэ, ийэтин ииниттэн туруоран, бэй-этин сылааһынан ириэрэн, сыл-латан-ууратан ийэтин дьоллу-

он баһалаах. Түһэбэр олорон, эмиийин эмэн, бэйэтэ ачаалыты түһүүн санаалаах. Ону баара:

**«Турбаккын, хара буор
хамнаппат эйиигин,
Көрдөрбөт сир үрдүн,
олохпут сайдарын.
Аһыммат, кыһаммат
бу миигин — эн уолгун
Аттыгар санаарһаан
сүөм түһэн турарбын», —**

— диэн хомойорун биллэ-рэр.

Ойуунускай уонна Юрий Потапов ийэлэригэр анабыт хоһооннорун сэргэстэһиннэрэ тутан көрөр эбит буоллаһа, ба-стакыта сиппит-хоппут киһи:

**«Эн уолун бассабыык,
охсуһуу буюуна,**

ИСТИН ИЭЙИИНЭН

**Эн уолун ырыа-
һыт, илбис тыл туйгуна,
Эн буорун үрдүгэр кэри-
эспин этэбин:**

**Эн сиппит сүрэххин но-
руоппар биэрэбин» —**

— диэн андаһайар. Иккиһэ, атын үйэ киһитин быһытынан, аһардас ийэҕэ сирдээҕи таптала курдатты тардар күүһүгэр бас бэринэн кэлэн, ийэтин унгоһун буорун үрдүгэр, кураанахсыһыт дуу-һатыгар уоскуланы булбакка, эбии хаһыс тыалга үрдэрэн:

**«Күлүктээх санаабын
эйиэхэ хааларан
Барабын быраһаай,
күүтүмэ кэлэрбин,
Инники көһүтэр олоһум
ыһыран
Кэрэҕэ ыраалаах мин
ыраах барабын.» —**

— диэн инники олоһун оҕос-то, олук уура, үөрөххэ барарын этэр. Күннээҕи олох кырдыгы-нан, айыһа суруллубатах, ол эрэн хайаан да тутуһуллар со-куонунан, онтун түһүнэн тэлэ барар.

Аһа тыгар анаабыт хоһоонно-ро эр киһилии судургулар, үлэ-хамнас түбүктээхтэр, үөрэтэр-такайар тыһынаахтар. Хайа аһа баһарбат буолуой, соһотох биир уола удьуору-урууну уһатыан, аймах үйэтин уһатыан. Ол иһин кэргэнэ суох уолугар, дьон и-стибэтигэр мөһүттэрин хоһоон-норун хомоһой тыһын быһыһыгар кыбытан ылар. Ол эрэн, аһа тын сиэннэринэн соһутан, кылама-нын сиигирдэн, «эһээ» дэтэн дуоһутан хаһан эрэ үөрдүөхтэ-эһэр эрэнэр.

Онон:
**«Оттон барбыт оһоһун
Умуллубат кыһымманна,
Үөскүүр үйэн уһаата
Тымыр-сыдыһаан уһаа-
та», —**

— диэн бигэттик этэр. Үйэтин-сааһын тухары кол-хоз сылгыһыта, дьийэҕэ дэнгэ көстөр аһатын аттара, миинэр мингэлэрэ хайдаһын аһа билэ-рэ, кинилэринэн киэн туттара аһатын туһунан хоһоонноругар хас биирдии тылыгар бааллар.

**«Будуруйбэт сүһүөхтэ-
эх,
Тэмтэрийбэт тирэх-
тээх
Аһам ахсым «Харата»
Кыайтарбакка чугуула-**

**ан
Үстүүр үттээх күрүүнү
Өрө көтөн кырайда.**

**Бэдьэнэлиир кулун дьо-
руо,
Халаһыйар хаамы дьо-
руо,
Сэгэлдүйэр сиэли дьо-
руо,
Субуруйар сүүрүк дьо-
руо,
Ааһан сиппэт элбэх дьо-
руо...» —**

— бу барыта аһатын аттара, ол киһи киэн туттуута, киһи ба-айа-дуола. Киһи аһата чакчы киһи дурдата-хаххата. Ол да иһин, төһө да улааттар, ситгэр:

**«Аһаккаам, сүрдээһин
аһынным,
Эйигин кытары буолу-
охпун,
Саатар, биир кылгас
түүн бараммын
Хоонньугар сытаммын
кууһуохпун», —**

— дии санаан харааста ах-тар.

Кэргэнэ Балааһыс (Барамы-гина П.С.) автор айар үлэтигэр биир биллэр-көстөр миэстэни ылар. Анаммыт хоһоонноро ах-саанынан да элбэхтэр, тыл-өс өттүнэн ылбаһаһыдарынан ура-тылаахтар. «Лыгкыһаччы күлэ-рин сааскы сырдык үрүйэ кы-лыгырас тыаһыгар», — тэнгэ-битэ, бу саха литературатыгар сонундук иһиллэр. Эбэтэр:

**«Олохпор, дьылһабар
мэлдьитин
Күн тэнэ сырдыккын,
кэрэһин.
Кырдалга буолбатах,
сүрэхпэр
Ньургуһун буоланһын
тылаһын.»**

Сүрэхпитигэр биирдэ ты-лыннарбыт ньургуһуммутун, саас-үйэ тухары хаһарытымы-ахха баар эбит. Оччотугар, хас биирдии киһиэхэ киһи «эрэлэ, таптыыр, ахтар кэргэнэ, ыйар, сырдыыр сулуһа, нарын-намчы хомуһа», — буоларыгар туох да саарбахтааһын суох буолар эбит.

Таптаһар икки сүрэххэ туох барыта табыллар. Кыра да көстүү «миннитэр-манһыгар санаа» буолан тиһиллэр, «сал-гын мөһт утаһа» буолан утап-пытты иһиллэр. Бэл «эрдийт-тэн эһиллэр эрэнэ иллэри» хо-муһан, холбооттоон, киэргэл биир көрүгэ оҕостон иллиэх быраһынар. Ити барыта поэт «Долгуран, нуһаран бу чуумпу киһиэхэ» диэн кэргэнигэр анаа-быт хоһоонугар этиллэр.

Маны таһынан, Юрий Васи-льевич оҕолоругар, сиэннэригэр анаабыт хоһоонноро аһа киһи истин иэйии таптанынан илгий-эллэр, хас биирдии тыла чочул-ланнар сырдык чаһыл кыһымы-нан саһаллар. Оҕолоро киһиэхэ «Сир сирэм симэҕэ эрэ буолба-тахтар, «сүрэһин тимэхтэрэ, үөскүүр күн дьонноро, кэлэр кэм илдьиттэрэ, сарсынчы эрэллэрэ...».

Юрий Васильевичи — Сар-гыны бүгүнгү күннээххэ, Нам улууһугар баар айар куттаах дьон ортотугар, этэр тыл маас-тарын быһытынан баар били-нэллэр. Ол курдук хоһоонноро

ааһыллымтыалар, тыла-өһө ыл-баһайдар, тэн сүһүөхтээхтэр, рифмалаахтар, ритмнээхтэр. Кэбээҕэстик ырыа буолан ылла-наллар. Тэнгэбиллэрэ соһуччу-тунан уонна чуолкайдарынан киһини сөхтөрөллөр. Баһылай Маайыскайга анабыт хоһоон-угар:

**«Үтүө тылы өйүөлэнэн,
Ыллам тылы ыһыкта-
нан
Үйэлээһи, уһуну
Үксэтиһэ тур, Баһы-
лай», —**

— диэбитэ, хайа саха тыһы-нааһы дууһатын таарыйбат бу-олуой? «Үтүө тыл өйүөлэнэн, ыллам тыл ыһыктанан», — диэн бу олус сахалыы, истин, киһиэхэ чугас. «Өйүө, ыһык», — диэн тыллар киһини салһыыр,

тоторор, аһатар, күүс-кыах угар, күннэтэ илиибит иһигэр тутта сылдыар аспыт. Тыл-өс диэн ол курдук биһиэхэ чуга-һын, суолгатын, тыһыммытын өллөнөр аһылык курдук наада-тын поэт көрдөрөөрү манһык тэнгэбили аһалбыт. Бу мин са-ныаһар, Юрий Васильевич улахан ситиһиитэ. Саха литера-туратын байыгар биир тэнгэ-бил. Олус-олус табыллыбыт тэнгэбил.

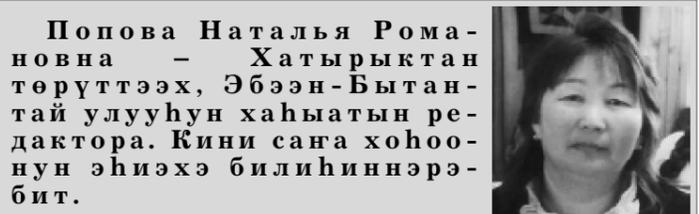
Поэт Потапов — Саргын би-лигин да айар үлэ умсулһаны-гар бүтүн бэйэтэ бүтүннүү бас бэринэн сылдыар. Тугу эмэ са-наны аһаары, атын ким да эп-пэтэһин этээри, тылы тылга дьүөрэлээн дьонун кулгааһар сагалыы кылы саһан иһитиннэ-рээри күннэтэ үлэлиир, бэйэтэ кыайарынан түбүгүрэр.

**«Онгоуйукпар ытыс саһа
Хоһооннорбун кутам-
мын
Тохтуу-тохтуу, үргүү
сатаан
Толорбокко сылдыабын»,**

— диэн куруутун саныыр, то-лоруохтаах иһин курдук ылы-нар. Ол баһа санаата хайаан да туолуохтааһар биһиги, киһи хо-һоонун таптааччылар, бигэ эрэллээхпит. Нам улууһун илин энэригэр манһык литературнай ааһылар, бизчэрдэр, сүрэхтэ-ниилэр, мантан антах, тиһигин быспакка ытыллара буоллар диэн баһа санаалаахпыт. Баста-кы олук охсулуна, бастакы орох үктэннэ. Аны салһааччы-лар көстөллөр иһи дии саныы-быт. Баар да буолуох курдуктар. Кэнэһэһин кэнэһэс, хойутун хойут Арбын сынһаланһын дьийэтигэр олохтоох поэт хоһо-оннорун кинигэтэ аан бастаан сүрэхтэһиитэ бу сыллааһа бу-олбута диэн историктар хосто-он булан таһаарыахтара. Ол 2011 сыл, муус устар 21 күнэ буолуо.

Төрөөбүт Арбын уйгула-ах уутун утаһтанан, булдун-аһын эмсэхтэнэн, тыһын-өһүн ис дууһатыгар инэриинэн, бар дьонугар онтун тириэрдэр дьо-дурданан, бу бүгүн биһиги ин-нибитигэр олорон Потапов Юрий Васильевич — Саргын сиппит-хоппут поэт. Киһи хоһо-онноро ылбаһай тыллаахтар, на-рын-намчы иэйиилээхтэр. Күн бүгүн бастыһар ахсааннарын баһыһыан баһыһыыр. Киһи аһага бу илин энэри аһан, улууһу ба-рытын аатырда, ааттата туруо-һар мин бигэ эрэллээхпин.

**КОБЯКОВ Андрей
Григорьевич,
суруйааччы, Нам,
Кэбээйи улуустарын
Ытык киһитэ**

**Попова Наталья Рома-
новна — Хатырыктан
төрүттээх, Эбээн-Бытан-
тай улууһун хаһыатын ре-
дактора. Киһи сана хоһоо-
нун эһиэхэ билиһиннэрэ-
бит.**

САНААҢ КЭЛЛИМ БҮТҮН МИН...

**Санаан кэллим бүгүн мин
Саха хоһуун уолаттарын,
Харахтарын уотун күчүһүн,
Санаалара лодунун.**

**Санаан кэллим бүгүн мин
Улуу киһи түөлбөтүттэн,
Энсиэли күэң хочотуттан,
Хатырыктан хаан тардарбын.**

**Санаан кэллим бүгүн мин
Саха хоһуун уолаттарын
Тилир хаайыы хаһыс тыһына,
Атын дойдуга аргыара,**

**Алаастарын аһтылһана,
Хара балһыыр, таһнарыы
Санааларын салһарбатаһын,
Сүһүөхтэрин сөһүргэстэппэтэһин.**

**Санаан кэллим бүгүн мин
Чаһылхай Мақсыл суругун,
Сылбах ласка өйөнөн
Харааста аһар эһэбин,**

**Сураһа суох сиппүт
Киһи уруутун дьылһатын.
Санаан кэллим бүгүн мин
Сойуолаһыһыга түбэһэн**

**Согуруунан-хотунан
Күрэнэргэ күһэллибит
Уруу-айлаһ дьоннорбун.**

1		2		3	4	5	6	
			7					
8								
			9					
10								
					11			
	12							
13							14	15
		16			17			
18				19				
			20					
21								
			22					

По горизонтали:
 1. Женская одежда, которая удлиняется с возрастом 7. Круглая матерчатая шапочка, иногда отороченная мехом, у народов Азии. 8. Подходящий головной убор для повара 9. Что в ВУЗе объединяет преподавателей одного профиля? 10. Место «обдирания» посетителей за еду под музыку 11. Кто одевается под стать франту и щеголю? 12. Какая отрасль позволяет наслаждаться настоящим шампанским? 13. Король одноразовых ручек и зажигалок 16. Какую реку египтяне называют Эль-Бахр? 17. Что звенит в окне из-за проезжающего мимо трамвая? 18. «Крёстный отец» российской атомной бомбы 20. Газ, без которого человек, как рыба без воды 21. Как называется место, где река растворяется в море? 22. Хоккейный «Лев Яшин» сборной СССР.

По вертикали:
 1. Роман, написанный А. Куприным в Париже 2. Решётка, на которой дрова в топке жарятся 3. Если открыт, можно и сквозь асфальт провалиться 4. Одна из моделей автомобиля «Рено» 5. Безвольный пловёт по нему, а сильный - против него. 6. Французский поэт 17 века, автор поэмы-трагедии «Вергилий наизнанку» 7. Страх быть похороненным заживо 9. Персональный транспорт морского начальника 11. «Психическое оружие» из кинокомедии Леонида Гайдая «Бриллиантовая рука» 12. Белорусский город, место проведения традиционного «Славянского базара» 14. Какая машина едет срочно лечить? 15. Верёвка, на которой лошадь гоняют по кругу 16. Герой детской книги Сельмы Лагерлеф 19. Сколько масла можно получить из стотысячного букета роз?

Ответы на номер 87-88

По горизонтали: 1. Линотип. 3. Побегушки. 11. Непли. 12. Трост. 13. Отче. 15. Ехор. 16. Таяние. 18. Лоск. 21. Родопи. 23. Узда. 24. Кагод. 25. Измаил. 26. Левак. 29. Остол. 30. Куца. 32. Армеец. 34. Горло. 35. Слива. 37. Артроз. 38. Токио. 39. Вилла. 46. Фильмоскоп. 49. Азимут. 50. Дратва. 54. Лютер. 55. Эмир. 56. Акваланг. 57. Галл. 58. Новое. 61. Аква. 62. Сеанс. 65. Корт. 66. Элли. 67. Стоп. 68. Азарт. 71. Зло. 73. Лаос. 74. Уда. 75. Скоп. 76. Иерей. 77. Привязь. 78. Батя. 79. Акм.

По вертикали: 2. Натюрморт. 4. Бильярд. 5. Гаити. 6. Шора. 7. Ипотека. 8. Лучко. 9. Пришелец. 10. Релиз. 14. Радикал. 17. Пулковое. 19. Тавро. 20. Скала. 22. Текстолип. 27. Ростр. 28. Аметист. 31. Газ. 33. Излом. 36. Ага. 40. Импапа. 41. Удав. 42. Лайкра. 43. Алло. 44. Ваню. 45. Филиппика. 47. Мэр. 48. Сигап. 51. Анастасия. 52. Авва. 53. Гесс. 59. Эрозия. 60. Лосось. 63. Нардек. 64. Колоб. 69. Аура. 70. Тайм. 72. Опала.

Ключевое слово: АВТОРЕФЕРАТ

По горизонтали:

5. Ремень. 6. Кюстин. 10. Асад. 11. Карлсон. 12. Авас. 17. Яйцо. 18. Шараров. 19. Кофе. 20. Якутия. 21. Ходули. 25. Гнев. 26. Тетерев. 27. Стаж. 28. Трос. 30. Главарь. 33. Скок. 34. Потуги. 35. Астрал.

По вертикали:

1. Неуд. 2. Юнга. 3. Гюйо. 4. Жижка. 7. Эскейп. 8. Плакат. 9. Галифе. 13. Морковь. 14. Раритет. 15. Соловей. 16. Окулист. 22. Янтарь. 23. Шедевр. 24. Запрос. 29. Сноп. 31. Лига. 32. Риск. 33. Спад.

Намцы	13.08 СБ	14.08 ВС	15.08 ПН	16.08 ВТ	17.08 СР	18.08 ЧТ	19.08 ПТ
Облачность							
Осадки							
Температура днем °С	+23°	+21°	+22°	+23°	+27°	+25°	+26°
Температура ночью °С	+10°	+10°	+12°	+12°	+13°	+13°	+13°
Давл. мм рт.ст.	745	744	745	745	746	749	749
Влажность %	29	38	32	45	33	51	46
Ветер м/сек	3 В	3 В	2 СВ	2 СВ	3 СВ	1 СВ	1 ЮВ
Комфорт °С	+22	+19	+21	+21	+25	+24	+24

Рецепты:

Соус томатный домашний

Ингредиенты: (расчет на 1 литр готового соуса)
 Помидоры – 2 кг.
 перец горошком – 6 шт.
 гвоздика – 5 шт.
 чеснок – 4 зубчика
 корица
 уксус (концентрированный) – 3 чайн. лож.
 стакан сахара
 2 стол. лож. соли

Приготовление:

Томаты для приготовления этого блюда должны быть очень спелыми. Нарезать их дольками, варить приблизительно 10 минут, мешая.

Массу протереть, добавить соль и сахар, проварить еще раз. Пряности лучше завернуть в марлю и опустить в пюре во время варки, затем вынуть. Перед закладкой в банки добавить уксус.

Пол-литровые банки с соусом стерилизовать 20 минут.

Томаты в собственном соку

Ингредиенты:
 Помидоры разного размера – 5 кг.
 2 стол. лож. сахара
 соль – 3 стол. лож.

Приготовление:

Помидоры небольшого размера промыть, наколоть зубочисткой, уложить в банки плотно. Крупные помидоры порезать, положить в эмалированную посуду, разогреть, но не кипятить. Затем протереть эту массу, добавить сахар, соль и залить помидоры в банки. Стерилизовать 20 минут.

Социологи установили, что гигантские, самые длинные в мире, московские пробки — ни что иное, как массовая ностальгия граждан по многочасовым очередям времен СССР...

Долго думала, с кем я смогу обниматься вечно, и поняла, что это мешок денег.

В общественном транспорте настоящие мужчины всегда сидят с закрытыми глазами, потому что им больно видеть, как женщины стоят.

— Дорогая, что тебе подарить на день рождения?
 — Шубу норковую, само собой!

— А зачем тебе летом шуба?
 — А к зиме мы с тобой, может, поссоримся и расстанемся. Где я ещё такого дурака найду?

Только в России могут выходить специальные компьютерные «Л у ч ш и е и г р ы д л я о ф и с а!»

— Мам, дай мне двадцать рублей, я их отдам тому бедному дедушке!
 — Ты моя умница! А где дедушка сидит?
 — А вон там, мороженое продаёт!

Британские учёные провели

опыты с алкоголем. Оказалось, что водка со льдом вредит почкам, ром со льдом вредит печени, джин со льдом вредит сердцу, виски со льдом вредит мозгу. Оказывается, этот чёртов лёд невероятно вреден!

— Пробовал на одной руке отжиматься?
 — Ага.
 — Спина не хрустела?
 — Нет, нос болел.

— У тебя бывают приступы лени?
 — У меня бывают приступы активности, лень у меня постоянно.

Каждый вечер я изучаю от пяти до десяти способов убийства человека. Нет, я не маньяк. Я — телезритель.

Если говорить о вежливости, то только в России ночью в переулке можно встретить человека, который живо заинтересуется, какие у тебя проблемы.

— Штирлиц, вы купили для рейхсканцелярии рейхсканцелярские принадлежности?
 — Да, штандартенфюрер, я купил штандартенциркуль!

Знаете ли вы что?

Туалетная бумага была изобретена в 1857 году.

Понедельник, 1 августа
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Федеральный судья
 11.50 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.25, 04.20 Хочу знать
 16.00 Т/с «Обручальное кольцо»
 17.00 Жжк
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженимся!
 19.55 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Последняя встреча»
 22.30 Д/ф «Люди дождя»
 23.30 Т/с «Побег»
 00.30 Т/с «Борджиа»
 01.30 Х/ф «Приключения няни»
 03.30 Т/с «Спасите Грейс»
Вторник, 2 августа
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Федеральный судья
 11.50 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.25 Хочу знать
 16.00 Т/с «Обручальное кольцо»
 17.00 Жжк
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Последняя встреча»
 22.30 Свидетели
 23.30 Т/с «Побег»
 00.30 Т/с «Безумцы»
 02.20 Х/ф «Гильотина»
Среда, 3 августа
 05.00 Доброе утро

09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Федеральный судья
 11.50 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.25, 04.20 Хочу знать
 16.00 Т/с «Обручальное кольцо»
 17.00 Жжк
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Последняя встреча»
 22.30 Среда обитания
 23.30 Т/с «Побег»
 00.30 Т/с «Калифорния»
 01.00 Т/с «Любовницы»
 02.05 Х/ф «Миссия «Серенити»»
Четверг, 4 августа
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Федеральный судья
 11.50 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.25 Хочу знать
 16.00 Т/с «Обручальное кольцо»
 17.00 Жжк
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Последняя встреча»
 22.30 Человек и закон
 23.30 Т/с «Побег»
 00.30 Оскар-2009. Лучший фильм на иностранном языке. «Ушедшие»
 03.05 Х/ф «Частная собственность»
Пятница, 5 августа
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Федеральный судья
 11.50 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.25, 05.20 Хочу знать

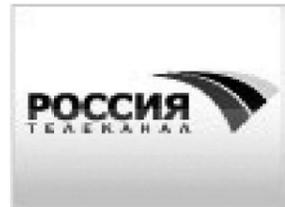
15.55 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.55 Жди меня
 18.20 Поле чудес
 19.10 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Фабрика звезд. Возвращение. Лучшее
 23.00 Х/ф «Остров проклятых»
 01.35 Х/ф «Строптивая девчонка»
 03.30 Х/ф «Повелитель бурь»
Суббота, 6 августа
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10, 08.10 Мультфильм
 06.35 Х/ф «Уж кто бы говорил»
 09.00 Играй, гармонь любимая!
 09.40 Слово пастыря
 10.15 Смак
 10.55 Д/ф «Вера Васильева. Секрет ее молодости»
 12.15 Среда обитания
 14.10 Свидетели
 15.10 Приговор
 16.10 Человек и закон
 17.10 Концерт Александра Серова «Вернисе, любовь!»
 18.55 Кто хочет стать миллионером?
 20.00 Д/ф «Мясоеды против травоядных»
 21.00 Время
 21.15 Какие наши годы!
 22.35 КВН. Премьер-лига
 00.15 Х/ф «Гринберг»
 02.15 Х/ф «Мужчина моей мечты»
 04.10 Х/ф «Миссия спасения: Точка удара»
Воскресенье, 7 августа
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.20 Х/ф «Ответный ход»
 07.50 Служу Отчизне!
 08.25 Мультфильм
 09.10 Здоровье
 10.15 Непутевые заметки
 10.35 Пока все дома
 11.30 Фазенда
 12.15 Д/ф «Песни нашего кино»
 13.20 Х/ф «Карнавал»
 16.10 Д/ф «Чудеса исцеления»
 17.10 Т/с «Судебная колонка»
 19.10 Легенды Ретро FM
 21.00 Время
 21.20 Большая разница. Лучшее
 22.25 Yesterday live
 23.20 Х/ф «Перл Харбор»
 02.35 Х/ф «Мой кузен Винни»

1 августа, понедельник
 17:30 Мультпликационные фильмы
 18:05 «Геван»: «Юктэ — ручеек памяти»
 18:35 «Будни ЖЖК Верхоянского улуса» (ТВ «Верхоянск»)
 19:05 «Таинственный мир Космоса» (ТВ «Хангалас»)
 19:30 «Тойон Дьабырама бухатыыр» олонхоттон
 20:00 «Железный путь к Якутску»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Уолан»: Иллими угуу
 21:20 «Аал-луук мас»: Сээркээн сэхэн Егор Андросов
 21:50 «Недвижимость в Якутии»
2 августа, вторник
 17:30 Мультпликационные фильмы
 18:00 «Полярная звезда»: Мировая цивилизация. Италия
 18:30 «Үйэ ангара биригэ» (Бэрдьигэс ТВ)
 18:45 «Өбүгэлэрибит омоннорунан»: Онуор-мандар абылаҥа
 19:15 «Мээндийэ сайылыгар уйгуну уһанааччылар» («Маарыкчаан» ТВ)
 19:45 Эвенский праздник «Нэчэ хиичэ» («Розовая чайка»)
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Точка кипения»
 21:35 «В мире музыки»
 22:05 «Саха Сирэ-Якутия»

информационная программа
3 августа, среда
 17:30 «Царевна Лягушка» мультипликационный фильм
 18:15 «Вырастайка»
 18:30 «Южная Якутия глазами мастера» (ТВ «Нерюнгри»)
 19:00 «Туймаада-лизинг: 15 лет вместе». Док. фильм
 19:25 Розыгрыш лотереи ООО «Байылыат». Прямой эфир
 20:00 «Тыя сирэ»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Охота и рыбалка в Якутии»
 21:35 «Лэкиэс» уус-уран киинэ («Хотун Бүлүү» ТВ)
 22:05 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
4 августа, четверг
 17:30 Мультпликационные фильмы
 18:00 «Полярная звезда»: Олохо эйгэтэ Настя Алексеева
 18:30 «Технополис»: Тимир уустара
 18:45 «Улуус бастакы баһылыга А.Рязанский» (Амма ТВ)
 19:15 «Төрүт дорбоон» (Чабаан)
 19:30 «Сарыал». Владимир Сливаков и «Виртуозы Якутии» в Якутске
 20:00 «ТВ спорт»: Чемпионат республики по спортивному
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Созотох буолбатахын» уус-уран киинэ (Бэрдьигэс ТВ)
 22:05 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
5 августа, пятница
 17:30 Мультпликационные фильмы
 18:00 «Геван». Икэий хунху анарам! Евдокия Бокова
 18:30 «Эдьигээнгэ ыччат ыһаба» (Эдьигээн ТВ)
 19:00 «Ходуһа суугуна» (т/о «Республика»)
 19:20 «Тыя сириҥ оскуолата»

2011» (Нам ТВ)
 20:05 «Ытык дьоммут ыппыктыах тыллара». Суруйааччы Күннүк Урастыырар
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 Дневник Чемпионата России по спортивному. Прямой эфир
 21:30 «ТВ спорт» (по спутниковой системе распространения)
 21:50 «Профессионал+»
 22:05 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
6 августа, суббота
 17:00 «Өйдөөх обо» (Хангалас ТВ)
 17:30 Тарбаахтыын астыахха
 18:00 «Исти илдьит»
 18:30 «Пропеллер»
 18:45 «Чтобы быть конкурентным завтра — учись сегодня». II республиканский бизнес-лагерь
 19:30 «Контакт»
 19:45 «Аал-луук мас»: Сээркээн сэхэн М.Константинова
 20:30 «Талба айылбалаах Мууна урэххэ»
 21:05 Дневник Чемпионата России по спортивному. Прямой эфир
 21:50 «Сессия» көрдөөх киинэ
7 августа, воскресенье
 17:00 «Полярная звезда»
 17:45 «Исти илдьит»
 18:15 «Праздник в нашем доме»
 18:45 «Уруу алгыһа»
 19:00 Торжественная церемония открытия Чемпионата России по спортивному
 19:45 «Сардаана»: Майя Влащева
 20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
 21:05 Дневник Чемпионата России по спортивному. Прямой эфир
 21:50 «Тыалга тыын былдьаһыһы» уус-уран киинэ («Хотун Бүлүү» ТВ)

Понедельник, 1 августа
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 13.00, 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «По горячим следам»
 23.50 Вести+
 00.10 Закрытие Международного конкурса молодых исполнителей «Новая волна-2011». Трансляция из Юрмалы
Вторник, 2 августа
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 13.00, 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «По горячим следам»

23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Холод»
 01.00 Профилактика
Среда, 3 августа
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 13.00, 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «По горячим следам»
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Балтийский мятеж. Саблин против Брежнева»
 01.00 Профилактика
Четверг, 4 августа
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 13.00, 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «По горячим следам»
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Красота по-советски. Судьба манекенщицы»
 01.00 Профилактика
Пятница, 5 августа
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!

10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 13.00 Мой серебряный шар
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Песня на двоих. Паулс - Резник
 22.40 Х/ф «Неоконченный урок»
 00.30 Х/ф «История о нас»
Суббота, 6 августа
 05.50 Х/ф «Мама вышла замуж»
 07.30 Сельское утро
 08.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
 08.20 Х/ф «Скуби-Ду - 2: монстры на свободе»
 10.05 Комната смеха
 11.20 Дежурная часть
 11.50 Честный детектив
 12.20, 14.30 Т/с «Каменская»
 16.20 Субботний вечер
 18.00 Х/ф «Гувернантка»
 20.35 Х/ф «Лжесвидетельница»
 00.20 Х/ф «Давай сделаем это по-быстрому»
Воскресенье, 7 августа
 06.00 Х/ф «Аэлита, не приставай к мужчинам»
 07.45 Х/ф «Деннис-мучитель»
 09.40 Утренняя почта
 10.20 Неделя в городе
 11.00, 14.00, 20.00 Вести
 11.10 С новым домом!
 11.25, 14.30 Т/с «Каменская»
 14.20 Вести-Москва
 15.50 Смеяться разрешается
 17.50 Х/ф «Александра»
 20.35 Х/ф «Жених»
 22.25 Х/ф «Я подарю себе чудо»
 00.20 Х/ф «Улицы в крови»

Понедельник, 1 августа
 11.00, 14.55, 19.35 Все включено
 11.55 Наука 2.0. Большой скачок. Постинсультная реабилитация
 12.25, 13.30 Моя планета
 13.00, 14.35, 18.00, 22.25, 07.10 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 04.00, 07.20 Вести.ru
 14.50 Вести-Спорт. Местное время
 15.55 Х/ф «Мишень»
 18.15, 22.40 Футбол.ru
 19.05 Технологии спорта
 20.35 Х/ф «Человек президент - 2»
 23.30 Профессиональный бокс. Дэнни Грин (Австралия) против Антонио Тарвера (США). Бой за титул чемпиона мира в первом тяжелом весе по версии IBO
 01.40 Х/ф «Война Харта»
 04.15, 10.10 Неделя спорта
 05.10 Человек-паук
 06.10 Наука 2.0. ЕХперименты. Лазеры
 06.40 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы
 07.35 Технологии спорта (Парусный спорт)
 08.05 Футбол. Премьер-лига. «Спартак» (Москва) - «Кубань» (Краснодар)
Вторник, 2 августа
 11.00, 14.50, 20.05 Все включено
 12.00, 09.00 Top Gèrl
 12.55, 14.35, 18.00, 23.20, 03.15, 06.40 Вести-Спорт
 13.10, 17.40, 03.00, 08.45 Вести.ru
 13.25 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы
 13.55, 06.50 Моя планета
 15.50 Х/ф «Крах»
 18.15 Неделя спорта
 19.05 Современное пятиборье. Чемпионат Европы.
 21.00 Х/ф «Война Харта»
 23.35 Профессиональный бокс. Заурбек Байсангуров (Россия) против Майка Миранды (Бразилия). Бой за титул временного чемпиона мира в первом среднем весе по версии WBO
 00.45 Х/ф «Проклятый сезон»
 03.35, 09.55 Футбол России
 04.40 Футбол. Товарищеский матч. «Марсель» (Франция) -

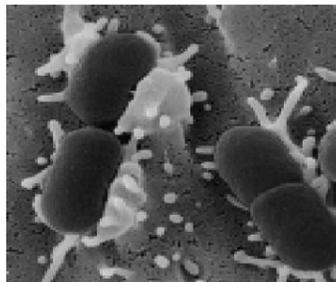
«Манчестер Юнайтед» (Англия).
Среда, 3 августа
 11.00, 14.05, 19.20 Все включено
 12.00, 08.25 Top Gèrl
 12.55, 15.05, 18.00, 22.30, 04.10, 06.05 Вести-Спорт
 13.10, 17.40, 03.55, 08.10 Вести.ru
 13.25, 06.15 Моя планета
 15.20 Х/ф «Война Харта»
 18.15, 00.50 Футбол России
 20.15 Х/ф «Проклятый сезон»
 22.45 М-1. Смешанные единоборства. Федор Емельяненко (Россия) против Дэна Хендерсона (США).
 01.55 Футбол. Лига чемпионов. Отборочный раунд. «Рубин» (Россия) - «Динамо» (Киев, Украина).
 04.30 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы
 05.05, 09.55 Top Gear. Лучшее
 09.25 Технологии спорта
Четверг, 4 августа
 11.00, 14.15, 20.15 Все включено
 12.00, 08.05 Top Gèrl
 12.55, 15.15, 18.00, 00.25, 04.10, 07.35 Вести-Спорт
 13.10, 17.40, 03.55, 08.15 Вести.ru
 13.25, 07.05 Моя планета
 15.30 Х/ф «Проклятый сезон»
 18.15 Футбол. Лига чемпионов. Отборочный раунд. «Рубин» (Россия) - «Динамо» (Киев, Украина). Лазеры
 21.10 Х/ф «Саботаж»
 23.10 Пляжный футбол. Евролига. Суперфинал.
 00.40, 04.30 Удар головой
 01.55 Футбол. Лига Европы. Отборочный раунд. «Актобе» (Казахстан) - «Алания» (Россия)
Пятница, 5 августа
 11.00, 13.45, 19.50 Все включено
 12.00, 10.05 Top Gèrl
 12.55, 14.45, 18.00, 06.50, 22.05, 02.40 Вести-Спорт
 13.15, 17.00 Вести.ru
 13.25 Рыбалка с Радзишевским
 15.00 Х/ф «Саботаж»
 06.00, 22.20 Футбол России. Перед туром
 07.00 Вопрос времени. Ресурсы: еда будущего
 07.35 Моя планета
 09.35, 21.35, 02.10 Вести.ru.
 Пятница
 17.35 Екатерина Первая
 18.00 Волейбол. Гран-при.

Женщины. Россия - Куба.
 20.55 Белый лебедь
 23.10 Пляжный футбол. Евролига. Суперфинал.
 00.20 Х/ф «Огненное кольцо»
 02.55 Вести-Спорт. Местное время
 03.00 Смешанные единоборства. Открытый чемпионат по боям без правил.
Суббота, 6 августа
 11.00, 13.45, 07.40 Моя планета
 13.00, 15.30, 17.45, 20.40, 04.55, 07.30 Вести-Спорт
 13.15 Вести.ru. Пятница
 14.55 В мире животных с Николаем Дроздовым
 15.45, 05.15 Вести-Спорт. Местное время
 15.50 Х/ф «Огненное кольцо»
 18.00 Волейбол. Гран-при. Женщины. Россия - Перу.
 19.50 Футбол России. Перед туром
 20.55 Удар головой
 22.10 Футбол. Суперкубок Италии. «Милан» - «Интер».
 00.25 Футбол. Премьер-лига. ЦСКА - «Зенит» (Санкт-Петербург).
 02.55 Футбол. Премьер-лига. «Кубань» (Краснодар) - «Динамо» (Москва).
 05.20 Профессиональный бокс. Тайсон Фьюри (Великобритания) против Дерека Чисоры (Великобритания)
 06.30 Профессиональный бокс. Дэнни Грин (Австралия) против Антонио Тарвера (США). Бой за титул чемпиона мира в первом тяжелом весе по версии IBO
Воскресенье, 7 августа
 11.00, 13.35, 09.30 Моя планета
 13.00, 15.30, 18.15, 22.20, 04.00, 09.20 Вести-Спорт
 13.15 Рыбалка с Радзишевским
 15.00 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы
 15.45, 04.15 Вести-Спорт. Местное время
 15.50 Страна спортивная
 16.15 Х/ф «Саботаж»
 18.30 Человек-паук
 19.35 Климат-контроль. Версии
 20.30 Волейбол. Гран-при. Женщины. Россия - Таиланд.
 22.55 Футбол. Суперкубок Англии. «Манчестер Юнайтед» - «Манчестер Сити».
 01.25 Пляжный футбол. Евролига. Суперфинал.
 02.45 Летний биатлон. «Гонка в городе».
 04.25 Футбол.ru
 05.15 Футбол. Суперкубок Англии. «Манчестер Юнайтед» - «Манчестер Сити»
 07.20 Футбол. Суперкубок Италии. «Милан» - «Интер»

Специалист советует

Острые кишечные инфекции (ОКИ) представляют собой обширную группу инфекционных заболеваний, вызываемых патогенным энтеробактериями. Характеризуются преимущественным поражением желудочно-кишечного тракта, сопровождающиеся рвотой и поносом. В большинстве случаев наблюдается диарея и явления интоксикации организма. Иногда отмечается бессимптомное течение болезни, которое сопровождается выделением патогенных и условно-патогенных возбудителей — состоянии бактерионосительства (вирусоносительства).

По итогам 5 месяцев 2011 г. всего зарегистрировано 5 случаев больных инфекционными заболеваниями, что по сравнению с 2010 г. ниже и составил 83,3%,

показатель заболеваемости составляет 21,7 на 100 тыс. населения. В структуре кишечных инфекций занимают:

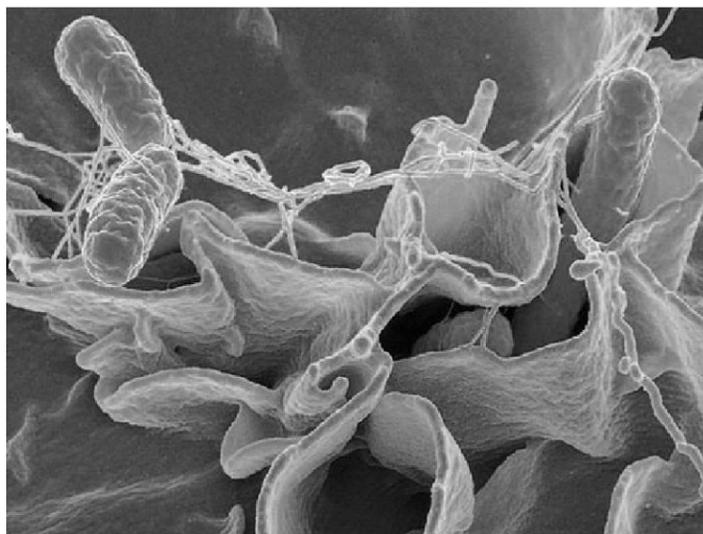
* ОКИ неустановленной этиологии, которых всего зарегистрировано 3 случая, ниже на 57,1%, показатель составляет 13,0 на 100 тыс. населения (в 2010 г. — 7 случаев);

* дизентерия — 0, (в 2010 г. — 23 случая);

* сальмонеллез — 2 случая, рост на 100%, показатель составляет 8,6 на 100 тыс. населения (в 2010 г. — 0).

тарелках, дверных ручках и мебели. Кишечные микробы не боятся холода, однако все же предпочитают жить там, где тепло и влажно. Особенно быстро они размножаются в молочных продуктах, мясном фарше, студне, киселе, а также в воде (особенно в летнее время). В организм здорового человека возбудители кишечной инфекции попадают через рот: вместе с пищей, водой или через грязные

руки. Например, дизентерия может начаться, если попить воду из-под крана, парное (некипяченое) молоко или поесть сделанную из него простоквашину, творог или сметану. Кишечную палочку можно съесть вместе с некачественным кефиром или йогуртом. Стафилококковая инфекция комфортно себя чувствует в испорченных тортах с кремом.

Причиной острой кишечной инфекции являются бактерии. Некоторые из них вырабатывают токсины, вызывая симптомы, другие растут на кишечной стенке. От больных и носителей инфекции микробы выделяются во внешнюю среду с испражнениями, рвотными массами. Практически все возбудители кишечных инфекций чрезвычайно живучи. Они способны подолгу существовать в почве, воде и даже на различных предметах. Например, на ложках,

2. ЧТО ПРОИСХОДИТ?

Изо рта микробы попадают в желудок, а затем в кишечник, где начинают усиленно размножаться. Причиной заболевания становятся яды, которые выделяют микроорганизмы и повреждения пищеварительного тракта, которые они вызывают. Кишечные инфекции могут протекать как острый гастрит (с рвотой), энтерит (поносом), гастроэнтерит (рвотой и поносом),

колит (с кровью в экскрементах и нарушением стула), энтероколит (с поражением всего кишечника). После попадания микробов в организм заболевание начинается через 6-48 часов. Кишечными инфекциями люди чаще болеют летом. Это связано с тем, что в жару мы пьем больше жидкости, а значит желудочный сок, убивающий вредные микробы, разбавляется. Кроме того, летом чаще пьем некипяченую воду.

3. ЧЕМ ОПАСНО?

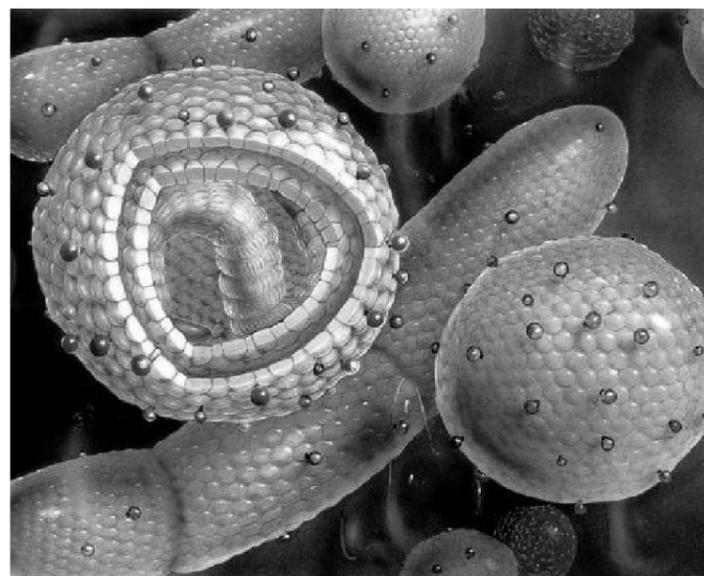
Все кишечные инфекции опасны тем, что из-за рвоты или поноса происходит обезвоживание организма. Результатом могут стать почечная недостаточность и другие осложнения.

4. КАК РАСПОЗНАТЬ?

Кишечные инфекции, как и все остальные инфекционные заболевания, всегда случаются неожиданно. В самом начале заболевания человек чувствует слабость, вялость, у него может испортиться аппетит, заболеть

рофлору кишечника.

хранения пищевых продуктов. Во-вторых, после кулинарной

6. ПРОФИЛАКТИКА

1. Водный путь передачи осуществляется при употребле-

обработки пища может загрязняться (инфицироваться) больным человеком или носителем инфекции. Таким же образом подвергаются микробному обсеменению мороженое, пирожные, компоты и соки из свежих фруктов, салаты из овощей и т.д. Поэтому опасно покупать мороженое, готовые фабричные и разливные напитки у неизвестных лиц (уличная торговля, неопрятные продавцы). Готовую к употреблению пищу необходимо накрывать пищевой пленкой, либо в холодильнике. Для защиты от мух оконные и дверные проемы закрывают мелкими сетками или марлей.

3. Контактно-бытовой путь передачи инфекции реализуется через игрушки, книги, посуду, детские соски, при рукопожатиях. Необходимо регулярно мыть детям руки, принесенные с улицы игрушки, велосипеды и другие, предметы нужно вымыть с мылом.

Во избежание распространения кишечных инфекций, больного или подозрительного на заболевание ребенка необходимо изолировать от других детей до осмотра врача. В комнате больного два раза в день проводят влажную уборку с раствором хлорамина (с применением дезинфицирующих средств); посуду и белье больного замачивают в растворе хлорамина или стирального порошка на 1 час, затем кипятят.

Помоги себе сам, желаем Вам здоровья!

М.М. ПАРНЯКОВА,
старший специалист 1 разр. ТО Управления Роспотребнадзора РС(Я) в Намском районе

ОСТРАЯ КИШЕЧНАЯ ИНФЕКЦИЯ

голова, и даже повиситься температура. Очень похоже на отравление или даже на ОРЗ. Ничего страшного, думает человек, глотает всякие антибиотики или активированный уголь и ждет, когда же ему станет лучше. Однако лучше не становится. Наоборот, появляются новые проблемы: тошнота и рвота, схваткообразные боли в животе, понос с примесью слизи, гноя (при дизентерии — с примесью крови). Может беспокоить жажда и озноб.

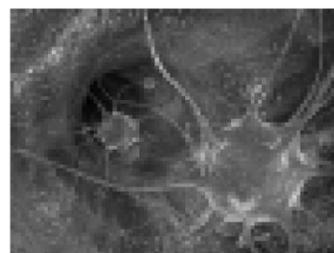
5. ЛЕЧЕНИЕ

Если состояние больного на глазах ухудшается, срочно вызывайте «Скорую помощь», для этого при нарастающих признаках необходимо обратиться к специалисту гастроэнтерологу или на консультацию к инфекционисту.

Лечение кишечных инфекций является комплексным и включает в себя: борьбу с микробными ядами, самими микробами, а также с обезвоживанием организма. Кроме того, больные должны соблюдать правильную диету и с помощью специальных препаратов восстанавливать нормальную мик-

нии сырой воды для питья и приготовления освежающих напитков. Во избежание кишечных инфекций необходимо употреблять только свежее кипяченую воду либо чистую воду заводского разлива.

2. Пищевой путь передачи инфекции реализуется в двух вариантах. Во-первых, микроб-возбудитель может содержаться в сырой пище (молоко и молочные продукты, овощи, арбу-

зы, фрукты, сырое мясо, рыба, яйца). Поэтому все продукты, которые могут быть подвергнуты термической обработке (кипячение, варка, тушение и т.п.), должны употребляться не в сыром, а именно в обработанном виде. А те, которые нельзя варить или жарить, должны быть тщательно вымыты чистой водой, соблюдать правила и сроки

ЫҔҮРЭХ ТЫПТАР

Саха республикатын үөрэҕириитин үтүөлээх үлэһитин, үлэ ветеранын, коллегабытын, Хатырык нэһилиэгин «Кэрэчээнэ» оҕо саадын сэбиэдиссэйин убаастабыллаах **ЕКАТЕРИНА СЕМЕНОВНА** күн сиригэр көрбүт кэрэ-бэлиэ күнүнүнэн эбэрдэлибит!

Кырачааннар кыһаларыгар дьон-сэргэ, оҕо аймах махталын ылан өр сылларга энкилэ суох үлэн үрдүктүк сыаналананан Саха сиригэр педагогическай энциклопедиятыгар аатын киирбитинэн киэн туттабыт, диригинник сыаналыбыт.

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуяны, сарсынны күнүн саргылаах, өйүүннү күнүн өрөгөйдөөх буоллун, дьол-соргу аргыстан!

«Кэрэчээнэ» оҕо саадын коллектива

Представитель «Росбанка» принимает по адресу: с. Намцы, ул. И.Винокурова, 3, в здании ТЦ «Ассоль», II этаж

Нецелевые кредиты

Нецелевые кредиты от Росбанка на любые Ваши нужды. Используйте их так, как хочется Вам. А мы позаботимся о том, чтобы Вам было максимально удобно. Просто выберите из наших отделений ближайшее к Вам – и приходите!

Главное – чтобы Вам было удобно

ОАО АКБ «РОСБАНК» является частью международной финансовой группы SOCIETE GENERALE

8-800-200-66-33
звонок по России бесплатный
www.rosbank.ru

* В рамках Акции снижены процентные ставки по ипотеке, кредитам «Плюс» и «Деловые деньги». Акция проводится в период с 8 июля по 7 октября 2011 года. Организатор – ОАО АКБ «РОСБАНК».

Министерство профессионального образования, подготовки и расстановки кадров РС(Я) ГОУ «Профессиональный лицей N 2» объявляет набор учащихся на 2011-2012 учебный год.

Ты молод, умен и уверен в себе, и хочешь реализовать свои технические способности и получить хорошую квалификационную подготовку по специальности сварщика, слесаря по ремонту сельскохозяйственных машин и оборудования, приглашаем тебя попробовать свои силы и возможности!

Правильный выбор профессии — это залог успешной жизни!

Форма обучения: дневная

Прием на базе основного общего образования (9 классов)

Профессия	Шифр	Специальность	Срок обучения
«Оператор электронного набора и верстки»	261701.02	Оператор электронного набора и верстки	2 года 5 месяцев
«Мастер производства молочной продукции»	260201.01	Аппаратчик пастеризации, маслодел, маслодел — мастер, мастер производства цельномолочной продукции, сыродел, сыродел-мастер	3 года 5 месяцев

Прием на базе общего среднего (полного) образования (11 классов)

Профессия	Шифр	Специальность	Срок обучения
«Повар-кондитер»	260506	Повар, кондитер	10 месяцев
«Резчик»	072612.01	Резчик по камню, Резчик по кости	10 месяцев
«Сварщик (электросварочные и газосварочные работы)»	150709.02	Электросварщик; Электросварщик ручной сварки.	10 месяцев
«Мастер сельскохозяйственного производства»	110800.01	Слесарь по ремонту сельскохозяйственных машин и оборудования; Тракторист — машинист сельскохозяйственного производства, водитель автомобиля	1 год 10 месяцев

Порядок приема и зачисления поступающих в ГОУ «Профессиональный лицей N 2» предоставляют:

1. Заявление на имя директора лицея
2. Аттестат или свидетельство об образовании (подлинник)
3. Медицинскую справку (форма 086/У)
4. При себе иметь амбулаторную карту
5. Сертификат о профпрививках (наличие вакцинации гепатита)
6. Справка СЭН с эпидемзоны
7. Поступающие на «Мастер по ТО и ремонту МТП» — медицинскую справку формы ГИБДД
8. Фотографии (матовая) 3x4 см — 10-12 шт.
9. Паспорт — копию, копия ИНН и страхового свидетельства
10. Характеристика с места работы или учебы
11. Трудовая книжка — копию
12. Справка о семейном положении
13. Справка о доходах семьи (с места работы родителей и с пенсионного отдела)
14. Военный билет или приписное свидетельство (копия).

Прием документов — с 1 июня по 31 августа 2011 г. 31 августа — собеседование.

С сентября предоставляется общежитие, трехразовое питание.
Наш адрес: 678386, Республика Саха (Якутия), Намский улус, п. Графский Берег, ГОУ «Профессиональный лицей N 2» Тел. факс: (41162) 23-0-41, 23-0-92

Молодежь!

Выбирай технические и рабочие специальности!

Поступай в образовательные учреждения начального и среднего профессионального образования!

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

«Ыраас уу» тэрилтэ «Куйас күннэр» дьон акция биллэрэр. Саҥа атыгылаааччыларга баллоннаах ыраас уу — 600 солк.

Аадырыска тиэрдэн биэри 12.00 уонна киэһэ 18.00 ч. өрбүлүтэн ураты күннэргэ.

Аппааныга уонна Хамафаттаа аадырыска тиэрдэн биэри — 60 солк.

Биниги аадырыспыт: **Нам с., Чернышевской ул. 6 N-рэ,**

«Секо» маҕаһын утары

Улэлиир чааспыт: 9.00-тан 18.00 ч. дылы. Өрбүлүгэ 15.00 ч. дылы.

Аадырыска тиэрдэн биэри саҥа телефоннара: **89143001170 уонна 42-6-00.**

«ЫРААС УУНУ ИБИЭН — ЧОЛТУРУКТАНЫАН»

Продается:

1. Шуба норковая с капшоном б/у, 1 сезон в отличном состоянии. Размер 44-46, цвет палевый. Цена — 90 т.р.

2. Кровать подростковая «Столлит» без матраца б/у — 7 т.р. с доставкой на дом.
Тел. 89841160286

Сүһүөхтэрэ ыалдьар I группалаах инбэлиит дьахтары благоустроенной дьиэбэ, туспа хоско босхо олонор эрэн көрөргө (эбии хамнас төлөнөр) дьахтар киһиэхэ куруук наадыбайт.
Тел. 89241742485

Продается 2-хэтажный частный дом в квартале Нэлэгэр по ул. Захарова (гараж, баня, душ, огород).
Тел. 89142899296, 89142260319

Продаю Тойота-Суксид 2005 г.в., б/п, п/с в идеальном состоянии, серебристого цвета, газ-бензин, 4 поколения, тонировка, 1 мес. в РФ.
Тел. 89841047444

Продаю Тойота-Королла, ГП, 2002 г.в. цена — 250 т.р.
Тел. 89644273260, 89644273252

Даадар 4-гэр, 4 хостоох толору хааччылыылаах мас квартира атыгыланар. Сыната — 700 тыһ. солк.
Тел. 89142949240, үлэ кэмигэр 41-1-50

Семья снимет частный дом с гаражом на длительный срок.
Тел. 89841160286

Услуги грузовой иномарки.
Тел. 89243661967, 89841160270

Продаю участок по ул. Нэлэгэр.
Тел. 89141025567

Полистиролбетон — ууга, уокка ылларбат үһүн үйэлээх саҥа тутуу матырыяала. Ыйааһына чэпчэки, итиины, тыаһы-уһу аһарбатынан тэннээбэ суох. Элбэх этээстээх дьиэлэртэн сабалаан, чааһынай дьиэлэри, баанньыктары, гаражтары уода. тутуулары онорорго олус табыгастаах. Эрбинэн холкудук эрбэнэр, сүгэнэн суоруллар.
Кээмэй:
 590 x 290 x 90 мм 1 м3 — 65 уст.
 590 x 290 x 190 мм 1 м3 — 30 уст.
 590 x 290 x 290 мм 1 м3 — 20 уст.
Сыната: 1 м3 — 5500 солк. — 500 кг
Аадырыһа: Дьокуускай, Аммосова ул. 8, 108 каб.
Билсэр тел. 89246606070, 89142296017

КЭРИЭСТЭБИЛ

Убаастабыллаах улууһум дьоно-сэргэтэ орус ытыктыыр, улаханньк убаастыыр, истинник саныыр улуус Ытык киһитэ Бочкарев Владимир Михайлович суох буолбутутан олус улаханньк хомойдум, аһыйдым.

Владимир Михайлович улууспут сыйдытыгар, дьон олобо тупсарыгар тылынан кэмнэммэт үтүөлээх киһитин бука бары билинэр буолуохтаахпыт. Ону кини бу ыарахан ыарыы охторуор дылы күүһэ кыайарынан үлэни-хамсыы сылдыбыта туоһулуур.

Мин тус бэйэм Владимир Михайловичка махталым, сүгүүрүөйүм, кини үтүөтүн олус сыаналыбын. Кырдьыга даҕаны республика н/х үтүөлээх үлэһитэ ааты ылыы, Саха сирин т/х бочуоттаах ветерана буолуу, Кыһыл Знамя, Норуоттар добродоһууларын уордьаннара чаччы Владимир Михайлович дьон-сэргэ билинэр, убаастыыр үлэһитэ буоларын туоһулууллар. Владимир Михайлович үлэһит эрэ сыһынынан буолбакка, киһи быһыытынан сыйаһаа, аламаһайа, истинкы сыһыана киһини эрэ барытын бэйэтигэр тардар, сыһыарар ураты айылгылааба. Кини сымнабас, ылыннарыйлаах тыла-өһө бэрт үгүс киһи дунатын сылыппыт, үтүөбэ-кэрэбэ үһүйбүт буолуохтаах. Кини биридэ эмэ бардыгыны, кургүйдэһэ турарын истибит, арааһа, суоҕа буолуо. Кини намыын куолаһа, онуоха эбэн олохтоохтук сыалы-соругу туруорара ханнык да бэйэлээх утарсар киһи кини этиитин ылынар турска кириитин ситиһэрэ.

Мин икки ыгырыыга Ил Түмэн депутата буоларбар көбүлүүр бөлөхпөр солбуллубат итээллээх киһим, хампаанья кэмигэр норуоту кытта ситимнээбит үтүөлээх киһим буолар. Онон тыыннаабым тухары кини үтүөтүн-өһөтүн умнубатым буолуо дии саныыбын. Владимир Михайлович олус чараас, кыраттан да наһаа үөрүннэн дууһалаах киһи этэ. Кыра табыллыттан улахан табыллыы ситиһиллэрин өйдүүрү, билэрэ бэрт буолан, бэрт кыра да ситиһиттэн астынан, үөрэн мичийэ турара субу баар курдук.

Убаастыыр, ытыктыыр киһибит Владимир Михайлович дууһата дьон-сэргэтин кытта 40 хонук сылдыан, астынан барыахтаах сиригэр аттаннаба.

Тус бэйэм аймах-билэ дьонум ааттарынан Владимир Михайлович кэргэнигэр Аграфена Ивановнаба, кыргыттарыгар, күтүөтэригэр кинилэр инники олохторугар этэнгэ буолууну, аҕаларын, эһээлэрин аатын-суолун мэлдьи үрдүктүк тутуохтара дьон баҕа санаабын тиэрдэбин.

Нь. Тимофеев, СР Ил Түмэн депутата

Биниги күндү таптыыр киһибит — уолум, кэргэним, аҕабыт Трунин Иннокентий Иннокентьевич бу күн сириттэн барбыта от ыйын 28 күнүгэр 1 сылын туолла.

Кини 1968 с. от ыйын 16 күнүгэр Хамафатта нэһилигэр күн сирин көрбүтэ. Кыра сааһыттан суоппар идэтин баһылырын билэн ооньуурдарын ис туругун көрөн, көтүрэн, хомууан, техникаба сьстабас буола улааппыта. Оскуолаба киирэн үчүгэйдик үөрэнэн, элбэх доботтордонон, спордунан утумнаахтык дьарыктанан, суоппар идэтин баһылаан оскуоланы бүтэрэн олох кизн аартыгар үктэммитэ. Оскуолатаабы кэмин олус ис дууһатыттан иэйэн туран, ахтан санаан кэпсиэрэ. Биргэ улааппыт табаарыс оҕолорун олус күндүтүк саныыра.

Олус элэккэй буолан ханна барбыт-кэлбит сиригэр дьону кытары бири тыл булан кэпсээн-ипсээн доботтордоһор. 1986 с. Советскай Армия кэксэтигэр Чита уобалаһыгар сулуспалаабыта. Бу сулуспалыыр бириэмээтигэр оскуолаба сылдыан дьарыктаммыт спордун көрүнгэ, идэни баһылаабыта эбии күүс-көмө, тирэх буолбута. Ол курдук бүтүн Советскай Армия кэксэлэрин икки ардыгар тустуу күрэхтэниитигэр бастаан маастарыстыбата үрдээбитэ, кыайыы өрөгөйүн билбитэ. Суоппар идэлээх, техникаба сьстабас, сьтыы-хотуу уолу улахан байыаннай массьынаба олордон Казахстанга Целинаба үлэлэтэ ыыппытара. Икки сылынан ытык иэтин төлөөн дойдутугар кэлбитэ. Кэлэн «Якутмэбел» тэрилтэбэ үлэли кирибитэ. Бу тэрилтэтин, биригэ үлэлээбит аҕа табаарыстарын ытыктаан кэпсиэрэ. Манна үлэли сылдыан Алтайскай кыраайтан соботох баран улахан массьыныан перөгөннөөн аҕалыта.

Бу тэрилтэбэ үлэли сылдыан 1989 с. олобун онгостон ыал буолан, дьон сизэринэн 21 сьл олодон, 4 оҕо амарух аҕатын аатын ылбыта. Дьиз кэргэнин, оҕолорун олус таптыыра, элбэх оҕолообуонан кизн туттара. Кинилэр ситиһиллэриттэн олус дьиз этэнгэ үөрэрэ. Оскуолаларын мероприятиеларыгар баран кьттан, көмөлөһөн санаата үрдүүрэ. 3 улахан оҕото оскуоланы бүтэрэн аттестат ылбыттарыгар үөрүүтэ өссө үрдээбитэ. Талбыт идэлэригэр кириэн, үөрэнэн-баһылаан, үчүгэй үлэһит дьон буолуохтара дьиз эрэнэрэ. Оҕолорунан олус кизн туттара. Бу курдук оҕолоругар, дьиз кэргэнигэр эрэ күүс-көмө буолбакка, аймахтарыгар табаарыстарыгар, доботторугар бириэмэ булан улгумнук сүүрэн-көтөн көмөлөһөн, кьһалбаларын быһаарсара.

Ити курдук аймахтарыгар, чугас дьонугар эрэ буолбакка, барыларыгар истин сьһыаннаах, элэккэй, элбэх кэпсээннээх, сьтыы-хотуу буолан элбэх эдэр да, кьрдьабаас да, омугуттан тутулууга суох элбэх доботтордоһо. Бу доботторун кытары этэнгэ сельпоба, райпоба, «Супал көмөбө», суол учаастагар, республикаба биллэр «Туймаадаагроснаб», «Колми», «Учур» курдук улахан тэрилтэлэргэ үлэлээбитэ, алтыспыта.

Баар-суох күндү киһибитин ахтан-санаан кэпсэппэтэх күммүт дьиз суох, суохтаабатах мүнүүтэбит дьиз суох. Күндү тапталлаах уолум, кэргэним, аҕабыт Кека, Эн сырдык мөссүөнүг өрүү биниги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар үйэ-саас тухары мэлдьи тыыннаах буолуо. Эн хас биридир сьлддыбыт бэлиэ сирдэрин барыта ханан да өлбөөдүйүө, умнуллуо суоҕа. Ситэ олорботох олоххун, туолбатах баҕа санааларың оҕолорун ситиһиэхтэрэ.

Ийэтэ, кэргэнэ, оҕолоро

Күндүтүк саныыр төрөппүттэригэр, дьоммутугар, Граф Бизэрин олохтоохторугар, Саха республикатын үөрэтиитин туйгунугар Протодаждонова Феронья Семеновна уонна үлэ, тыыл ветераныгар Софронов Николай Семеновичка тапталлаах кийииттэрэ, саҥаспыт, Абый улууһун Бела Гора бөһүөлэгин олохтооҕо

СОФРОНОВА Айтана Харитоновна
 уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын этэнгэ үлэстэбит.
Оҕолоро, кийииттэрэ, күтүөкүт, сизэнэрэ, хос сизэнэрэ уонна бары аймахтара

Өр сылларга биригэ үлэлээбит коллегабыт **ШАПОШНИКОВА Тамара Николаевна**
 уһун, ыарахан ыарыттан өлөн күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, кийииттэригэр, сизэнэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
Нолуок инспекциятын коллектива

Биригэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Жиркова Сюзанна уонна кини дьиз кэргэнигэр тапталлаах кыра кыыстара **СВЕТА**
 уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн суох буолбутун дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын этэнгэ үлэстэбит.
Саргы, Рита уонна кинилэр дьиз кэргэттэрэ

Банк со 100% государственным капиталом

РоссельхозБанк

Объявляет старт **ВЫГОДНЫМ** вкладам!

Агро-Классика Пенсионный
 Агро-Бонус Пенсионный Люкс
 Агро-Стимул Агро-Партнер
 Агро-Идеал Агро-Дебют
 Агро-VIP До Востребования

Привлекательные %
 Стабильный доход
 100% гарантия сохранности

с. Намцы, ул. Ленина, 6
 тел.: (41162) 42-925, 41-177
 Контакт-центр 8 800 200 02 90
 (звонок по России бесплатный)
 www.rshb.ru

Вклады застрахованы

Система Страхования Вкладов

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496;; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Төрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээкка Госкомитетын СР региональной управлениэтин регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.
 Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтигин, дьийэти аадырыһын чопчу ыйы. Редакцияба киир-бит суруктар төннөрүлүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4.
 E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат
 РИС талылыһна, та ылыһна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4
 Формата А3. Кээмэйэ 2,5 бэчээт лиис
Кө үл сыананан атылланар
Индексэ — 54889 Тираһа — 1565
 Бэчээккэ илии баттанытын графига — 12:00 ч. 29.07.2011 с.
 Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 29.07.2011 с.

